

WIADOMOŚCI RATUSZOWE

22 maja 2020

Nr 11 (990)
ISSN: 1234-1764

Informator Urzędu
Miejskiego w Cieszynie

PROPOZYCJE DLA NAJEMCÓW

Co robić, gdy pojawia się
problem z płatnością czynszu?

S. 4 >>

KULTURA W SIECI

Cieszyńskie instytucje z dotacją
Narodowego Centrum Kultury.

S. 6-7 >>

SZLAKIEM MONOGRAMÓW

Kto pozostawił w Cieszynie swoje
inicjały?

S. 16-17, 24 >>

BEZPIECZNIE NA ROWERZE

Garść porad dla miłośników
jednośladów.

S. 20-21 >>

CIESZYN
BUDZI SIĘ
DO ŻYCIA!

18 maja nastąpiło kolejne poluzowanie obostrzeń związanych z epidemią koronawirusa SARS-CoV-2. Teraz możemy nie tylko skorzystać z usług fryzjerów i salonów kosmetycznych, ale też **wybrać się do cieszyńskich kawiarni i restauracji.**

Nasze miasto powoli wraca do normalności.

Więcej na s. 2-3 >>

18 maja zdjęto kolejne ograniczenia

Do fryzjera i na kawę

Od poniedziałku 18 maja można skorzystać z usług fryzjera i kosmetyczki, a także pójść do restauracji i kawiarni. Podwyższono także limit pasażerów w transporcie publicznym. **Choć powoli wracamy do normalnego życia, nie jest ono takie, jak przed pandemią. Dlatego dbajmy o siebie i bądźmy ostrożni!**

UNSPASH

Dzień 18 maja przyniósł wielkie zmiany w naszej codzienności. Od zeszłego poniedziałku możemy skorzystać z usług kosmetyczek i fryzjerów, a także zjeść w restauracji, kawiarni, barze oraz w centrum handlowym (w wydzielonej przestrzeni gastronomicznej).

Choć to ważny krok w stronę normalności, placówki te nie będą funkcjonowały tak, jak przed pandemią. Klienci i obsługa salonów fryzjerskich i kosmetycznych zobowiązani są do noszenia maseczek, gogli lub przyłbic i używania rękawiczek jednorazowych. Co ważne, klient nie może oczekiwać na usługę w poczekalni – może zostać przyjęty jedynie po wcześniejszym umówieniu się na wizytę telefonicznie lub online.

Zalecenia dla gastronomii są jeszcze bardziej restrykcyjne. Obowiązuje limit osób w lokalu (na 1 osobę musi przypadać co najmniej 4 m²), stoliki muszą być dezynfekowane po każdym kliencie, zaś

Stopniowe znoszenie obostrzeń nie zwalnia nas ze stosowania podstawowych zasad bezpieczeństwa. Wręcz przeciwnie – muszą one stać się podstawą naszego codziennego funkcjonowania.

między stolikami muszą zostać zachowane 2 metry odległości (blaty mogą być odsunięte od siebie o 1 m pod warunkiem, że stoliki oddzieli się dodatkowo przegrodami o wysokości minimum 1 m ponad blat stolika). Między gośćmi siedzącymi przy osobnych stolikach musi zostać zachowany 1,5-metrowy dystans, zaś kucharze oraz obsługa lokalu gastronomicznego muszą

nosić maseczki i rękawiczki. Goście restauracji mogą zdjąć maseczki, jeśli siedzą już przy stolikach.

To nie wszystkie zmiany, jakie zaszły w naszej codzienności od 18 maja. Otwarte zostały placówki i instytucje z bazą noclegową i działalnością opiekuńczo-edukacyjną (np. schroniska młodzieżowe, ośrodki sportowe, świetlice środowiskowe). Możliwe jest prowadzenie lekcji praktycznych w szkołach policealnych, a także zajęć rewalidacyjno-wychowawczych oraz wczesnego wspomagania rozwoju i specjalistycznej rewalidacji.

Podwyższono również limit pasażerów w środkach transportu publicznego. Na pokład autobusu wejdzie tyle osób, ile wynosi połowa miejsc siedzących (tak jak obecnie) lub tyle, ile wynosi 30% liczby wszystkich miejsc siedzących i stojących (w tym przypadku jednak połowa miejsc siedzących musi pozostać wolna). Oznacza to, że jeżeli w autobusie jest

np. 30 miejsc siedzących i 70 stojących (czyli w sumie 100), to równocześnie może nim jechać 30 osób, przy czym połowa miejsc siedzących musi pozostać wolna. Do tej pory do takiego autobusu mogło wejść 15 osób.

Zmniejszono również restrykcje związane z przebywaniem wiernych w miejscach sprawowania kultu religijnego i na innych uroczystościach religijnych. Od niedzieli 17 maja podczas mszy lub innego obrzędu na 1 uczestnika musi przypadać 10 m². Dotychczas na 1 osobę przypadało 15 m².

Od 18 maja zwiększono również limit osób, które mogą ćwiczyć na otwartych obiektach sportowych:

- na stadionach, boiskach, skoczniach, torach, orlikach, skateparkach – może przebywać maksymalnie 14 osób (+ 2 trenerów);

- na otwartych pełnowymiarowych boiskach piłkarskich – mogą przebywać maksymalnie 22 osoby (+ 4 trenerów).

Uwaga! Wprowadzono także możliwość dzielenia boiska piłkarskiego na dwie połowy oddzielone od siebie buforem bezpieczeństwa. Jeśli wydzielona zostanie 5-metrowa strefa buforowa, wtedy na jednej połowie może przebywać równocześnie 16 osób + 3 trenerów. W sumie na pełnowymiarowym boisku piłkarskim mogą przebywać w takim wariantcie 32 osoby (+ 6 trenerów).

Od 18 maja umożliwiona jest także organizacja zajęć w obiektach zamkniętych. W salach i halach sportowych równocześnie może ćwiczyć:

- 12 osób + trener (w obiektach do 300 m²),
- 16 osób + 2 trenerów (w obiektach od 301 do 800 m²),
- 24 osoby + 2 trenerów (w obiektach od 801 do 1000 m²),
- 32 osoby + 3 trenerów (w obiektach powyżej 1000 m²).

Ważne! W obiektach zamkniętych nie można korzystać z szatni ani węzła sanitarnego (poza WC). Po każdym zajęciu należy przeprowadzić dezynfekcję urządzeń.

Poluzowanie obostrzeń nastąpiło również w świecie kultury. I tak od 18 maja możliwe są m.in.:

- działalność kin plenerowych (w tym samochodowych),
- wznowienie prac na planach filmowych (z uwzględnieniem rygorów sanitarnych),
- wznowienie nagrań fonograficznych i audiowizualnych w instytucjach kultury,
- indywidualne zajęcia na uczelniach artystycznych,
- wznowienie prób i ćwiczeń.

Jakie zmiany zaplanowane są w najbliższym czasie?

Od 25 maja umożliwione będzie prowadzenie:

- zajęć opiekuńczo-wychowawczych w klasach 1-3 szkoły podstawowej,
- konsultacji z nauczycielami w szkołach

dla maturzystów i uczniów 8 klas przede wszystkim z przedmiotów zdawanych na egzaminach. Konsultacje będą mogły odbywać się indywidualnie lub w małych grupach.

- zajęć dydaktycznych dla studentów ostatnich lat studiów;
- zajęć, które nie mogą być realizowane zdalnie (dotyczy studentów na uczelniach wyższych). Powrót do zajęć dotyczy również kształcenia doktorantów i zajęć organizowanych np. w laboratoriach i centrum symulacji medycznej.

Od 1 czerwca będzie można prowadzić konsultacje w szkołach z nauczycielami dla pozostałych uczniów ze wszystkich przedmiotów.

Co ważne, kontrole na granicy zostały przedłużone do 12 czerwca. Tak, jak dotychczas, granicę można przekroczyć tylko w wyznaczonych miejscach. Kontrole będą też nadal prowadzone w portach morskich i na lotniskach.

Pamiętajmy, że stopniowe znoszenie obostrzeń nie zwalnia nas ze stosowania podstawowych zasad bezpieczeństwa. Wręcz przeciwnie – muszą one stać się podstawą naszego codziennego funkcjonowania. O czym należy pamiętać szczególnie?

- Zachowuj 2-metrową odległość od innych w przestrzeni publicznej.
- Obowiązkowo zasłaniaj nos i usta w miejscach publicznych.
- Pracuj zdalnie, jeśli tylko jest to możliwe.
- Zostań w domu, jeśli możesz.
- Ścisłe przestrzegaj zasad sanitarnych w miejscach, gdzie jest dużo ludzi – zwłaszcza w restauracjach, u fryzjera czy kosmetyczki. ♦

AB/MAT. PRAS.

Cieszyn

ZBM SP. Z O.O. DLA LOKATORÓW MIESZKAŃ KOMUNALNYCH

Masz problem z opłaceniem czynszu za mieszkanie komunalne?

Co trzeba zrobić:

Skontaktuj się z Zakładem Budynków Miejskich Sp. z o.o.
Każdorazowo zespół mediacyjny reaguje na indywidualną sytuację mieszkańca.
Upewnij się czy przysługuje ci dodatek mieszkaniowy! Zaledwie 1/3 uprawnionych korzysta z tej formy pomocy.

www.zbm.cieszyn.pl

telefon: 33 852 25 60

email: sekretariat@zbm.cieszyn.pl

Forma pomocy:

Dostępne dla najemców lokali komunalnych wynajmujący od ZBM Sp. z o.o.
instrumenty pomocowe:

OBNIŻKA CZYNSZU
DLA OSÓB O NISKICH
DOCHODACH

OBNIŻENIE STAWKI
CZYNSZOWEJ NA OKRES
JEDNEGO ROKU

ODROCZENIE TERMINU
SPŁATY ZADŁUŻENIA

ROZŁOŻENIE
ZADŁUŻENIA NA RATY

EWENTUALNE
ODPRACOWANIE
DŁUGU

Śródmieście czeka na klientów!

Jak informowaliśmy w poprzednim numerze „Wiadomości Ratuszowych”, po 4 maja w śródmieściu Cieszyna wiele sklepów i lokali usługowych wznowiło działalność. Zapraszamy do korzystania z oferty lokalnych przedsiębiorców – **wspierajmy cieszyńskie firmy!**

WOCIECH WANDZEL

W centrum Cieszyna działalność wznowiły:

- Agencja Pocztaowa – usługi pocztowe, ul. Bielska 11;
- Centrum Finansowe 24 – usługi ubezpieczeniowe i kredytowe, ul. Bielska 11;
- Butik – sklep z odzieżą używaną, ul. Bielska 18;
- GEERS Dobry Słuch, ul. Bielska 37;
- Sklep meblowy XXL – Kuchnie, ul. Bednarska 5;
- Pod Królem Polskim, ul. Wyższa Brama 10;
- Sklep Drobiazg, ul. Wyższa Brama 35;
- Glamour Boutique, ul. Górny Rynek 1;
- Sklep „Wszystko dla wsi”, ul. Górny Rynek 1;
- Herski – sklep i pracownia, ul. Górny Rynek 11;
- Muzyczny Ton, ul. Garncarska 2;
- „Janik” Zabawki Edukacyjne, ul. Szeroka 5;
- More&More Boutique, ul. Rynek 1;
- Sklep Volcano&Cross Jeans, ul. Rynek 1;
- Cafe Arkady, ul. Rynek 4;
- Sklep św. Jacek, pl. Św. Krzyża 1;
- Sklep „Blue Shadow”, Pl. Św. Krzyża 1;
- T-Mobile, ul. Olszaka 1;
- Sklep Timon-Hobby, ul. Olszaka 1;
- Kornel i Przyjaciele Księgarnia – Kawiarnia, ul. Sejmowa 1;

- Salon Ślubny Sensuelle, ul. Nowe Miasto 12;
- Księgarnia Piastowska, ul. Głęboka 6;
- Sklep odzieżowy Magness Butik, ul. Głęboka 19;
- Galanteria pod laubami, ul. Głęboka 19;
- WPS Fotoland, ul. Głęboka 23;
- BEST Biuro Nieruchomości, ul. Głęboka 24;
- Kantor JEN Jarosław Wróbel, ul. Głęboka 24;
- Grey Wolf, ul. Głęboka 26;
- Sklep odzieżowy Pretty Girl, ul. Głęboka 27;
- Top Secret, ul. Głęboka 31;
- Esotiq, ul. Głęboka 33;
- Armodo salon obuwniczy, ul. Głęboka 34;
- Jubiler Domino, ul. Głęboka 36;
- Sklep By Lola, ul. Głęboka 37;
- Sklep Modegal, ul. Głęboka 37;
- Triumph, ul. Głęboka 39;
- Zegarmistrz, ul. Głęboka 39;
- Sklep Drobiazg, ul. Głęboka 45;
- Serwis Telefonów Firma F.U.P.H. Lizmar, ul. Mennicza 1;
- Pralnia chemiczna „Kropla”, ul. Mennicza 11;
- Talo BHP, ul. Mennicza 12;
- 1 Oddział Santander Banku S.A., ul. Stary Targ 1;

- Mustang, ul. Stary Targ 2;
  - P.P.U.H „Instal-Rogra” serwis kotłów, projektowanie instalacji, usługi instalacyjne, ul. Stary Targ 3;
  - Lombmar Serwis Komis, ul. Stary Targ 3;
  - ESZOP telefony komórkowe – skup sprzedaż naprawa, ul. Stary Targ 9;
  - Sklep Complex Garnitury przed mostem do Czech, ul. Zamkowa 4a;
  - Sklep TARA Wielobranżowy Halina Wróbel, ul. Zamkowa 6;
  - Kantor JEN Jarosław Wróbel, ul. Zamkowa 6;
  - Sklep komputerowy, ul. Zamkowa 24.
- Przedsiębiorco! Twój sklep/punkt usługowy działa, a nie ma go na liście? Skontaktuj się z nami! Wyślij zgłoszenie na adres media@um.cieszyn.pl. Wiadomość powinna zawierać takie informacje jak: nazwa, ulica, numer, termin wznowienia działalności, dni i godziny otwarcia. ♦

Powyższa lista została sporządzona w oparciu o dane przesłane przez przedsiębiorców na dzień 21 maja br. Lista, która jest na bieżąco aktualizowana, znajduje się na stronie internetowej www.cieszyn.pl.

Znamy wyniki konkursu!

Kultura w sieci

Narodowe Centrum Kultury ogłosiło wyniki konkursu dotacyjnego „Kultura w sieci”. Celem programu jest finansowe wsparcie realizacji projektów upowszechniających dorobek kultury i zwiększających obecność kultury w życiu społecznym, których odbiór następuje poprzez narzędzia on-line. Program jest elementem tarczy antykryzysowej w kulturze i wsparciem sektora kultury w związku z utrudnieniami w działalności kulturalnej wynikającymi z sytuacji epidemii.

Konkurencja była bardzo duża. „Kultura w sieci” spotkała się z ogromnym, największym w historii programów dotacyjnych NCK, zainteresowaniem: do programu zgłoszono łącznie 5 948 wniosków na łączną kwotę przeszło 471 mln zł. Po dokonaniu oceny formalnej i merytorycznej wyłoniono 1 182 zwycięskie projekty. 60 000 000 zł trafi do beneficjentów w całym kraju na wsparcie i rozwój działalności kulturalnej i artystycznej w sieci w czasie epidemii koronawirusa. Wszystkie efekty działań dostępne będą za darmo w Internecie.

Beneficjentami tego programu są także instytucje i stowarzyszenia z Cieszyna!

Książnica Cieszyńska otrzymała dofinansowanie na realizację projektu „Zapomniana ziemia. Literatura polska na Zaolziu (1920-2020)”. W stulecie podziału Śląska Cieszyńskiego Książnica Cieszyńska zamierza przygotować i udostępnić wystawę wirtualną prezentującą dzieje literatury polskiej na Zaolziu, a przez

jej pryzmat – przedstawić dzieje i kulturę społeczności polskiej na tym terenie. Wystawa, upowszechniająca wiedzę na temat zaolziańskich Polaków i ich literackiego dorobku, zrealizowana zostanie we współpracy z tamtejszymi historykami i instytucjami kultury. Otrzymując atrakcyjną formę (prócz tekstów, zawierać będzie liczne ilustracje, a także nagrania video aktorskich interpretacji fragmentów wybranych utworów w wykonaniu aktorów Sceny Polskiej Teatru Cieszyńskiego w Czeskim Cieszynie) oraz oferując uporządkowane kompendium wiedzy nt. zaolziańskiej literatury, wirtualna wystawa wyposaży odbiorców także w narzędzia nawigacyjne w sposób bezpośredni wiążące tytuły omawianych utworów z ich cyfrowymi kopiami dostępnymi na profilu Książnicy w Śląskiej Bibliotece Cyfrowej.

Biblioteka Miejska w Cieszynie pozyskała środki na realizację projektu „Książka od podszewki – dobre rozmowy o literaturze”, rozpoczynając tym samym nowy rozdział działalności Biblioteki – edukacji i animacji kultury w sieci. Do cyklu spotkań online zaproszeni zostaną mniej widoczni niż autorzy ludzie ze świata literatury. Przeprowadzone zostaną rozmowy z redaktorami, tłumaczami, ilustratorami, wydawcami, a także badaczami, recenzentami i księgarzami. Spotkania w formie

interaktywnych webinarów zostaną zarejestrowane, uzupełnione kartami pracy i staną się podstawą do prowadzenia lekcji bibliotecznych online. Do realizacji działania kadra Biblioteki przygotuje się podczas warsztatów tworzenia spotkań w sieci, a do procesu przygotowywania rozmów zaproszona zostanie młodzież z bibliotecznej grupy dziennikarskiej. Rezultaty projektu zostaną upowszechnione na wolnych licencjach na stronie internetowej biblioteki. Zadanie potraktowano jako pilotaż do rozwijania dalszej obecności placówki w sieci.

Cieszyński Ośrodek Kultury „Dom Narodowy” zdobył natomiast środki na zrealizowanie wielowątkowego projektu „#ZdalnaKultura – Meldunek stały”. Projekt jest odpowiedzią COK na realne potrzeby odbiorców związane z ograniczeniami wywołanymi epidemią koronawirusa. Jest rozwinięciem i usystematyzowaniem podjętych już w marcu działań. Przenosi też część treści i aktywności do sieci za pomocą mediów społecznościowych. Przygotowywana oferta online będzie formą wsparcia dla lokalnych artystów (muzyków, plastyków, artystów wizualnych) pozbawionych przez epidemię możliwości pracy twórczej i tym samym środków do życia. Projekt jest kolejnym etapem zmiany i rozwoju instytucji, zapoczątkowanym

podczas ubiegłorocznej edycji programu NCK „Zaproś nas do siebie”.

W skład projektu weszło kilka elementów:

■ **Symposium realnych postaw** – będzie umiejscowionym w sieci interaktywnym symposium artystów, filozofów, pisarzy odpowiadających w swój własny sposób (malarstwo, rysunek, fotografia, poezja, tekst pisany, dźwięk) na zadane istotne zagadnienia dotyczące obecnej rzeczywistości (tj. życie, społeczeństwo, przyszłość, piękno, wolność itp.) Powstanie wirtualna, interaktywna przestrzeń/aplikacja przy użyciu której po kliknięciu na wybrane pojęcie (tag) pojawi się zbiór wypowiedzi artystów opisujących w swój autorski sposób wybrany temat. Odbiorca będzie mógł wybrać sobie artystę i zobaczyć jego wypowiedź. Projekt w swoim zamierze ma być dwujęzyczny (polski/angielski), więc będzie mógł być rozpowszechniany poza granicę Polski, również w miastach partnerskich Cieszyna i tym samym być jego wizytówką. Interaktywne pojęcia (chmura tagów/odpowiedzi artystów) generowane będą przez kuratora i będą mogły być dodawane, uaktualniane. Planowane jest spotkanie z zaproszonymi artystami w sieci. Będzie to rozmowa/symposium prowadzone przez kuratora projektu, inaugurujące zarazem działanie portalu/aplikacji online. Wśród zaproszonych do projektu artystów znajdują się m.in.

Zbigniew Libera – gość specjalny, prof. Tadeusz Sławek, Jerzy Kronhold, Krzysztof Gawlas, Krystyna Pasterczyk, Paulina Poczęta, Agula Swoboda, Tom Swoboda, Joanna Wowrzeczka.

■ **Domowe Granie** – cykl unikalnych koncertów transmitowanych „na żywo” poprzez Facebook wprost z domów artystów. Kameralna atmosfera, możliwość podejrzania muzyków „od kuchni”, a także interakcja i bezpośredni kontakt z artystami – to niewątpliwe atuty cyklu. Wśród wykonawców głównie lokalni artyści reprezentujący różne nurty muzyczne w autorskim repertuarze. Koncerty będą się odbywać raz w tygodniu, w piątkowe wieczory.

■ **#ZdalnaKultura poleca** – zaproszenia na wybrane wydarzenia, koncerty, prelekcje publikowane w sieci, również te organizowane przez zaprzyjaźnione, współpracujące z COK instytucje kultury w mieście i regionie.

To nie jedyne środki, jakie COK zdobył w bieżącym roku w ramach Programów Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Wcześniej przyznano dofinansowanie kolejnej edycji Festiwalu Filmowego „Wakacyjne Kadry” (20 tys. zł), cyklowi edukacji regionalnej „Cudze chwolicie czyli wydarzone warsztaty stela” (EtnoPolska – 15 tys. zł). Przed tygodniem dofinansowano również (kwotą 32 tys. zł) realiza-

cję „Cieszyńskiego Przekładańca”, który wstępnie miał być częścią tegorocznego Święta Trzech Braci, a będzie samodzielną imprezą zrealizowaną na przełomie lata i jesieni (w ramach Programu Kultura – Interwencje).

Ponadto **Stowarzyszenie Kultura na Granicy z Cieszyna uzyskało wsparcie dla swojego projektu „Na styku – rozmówki polsko-czeskie”**. Jest to projekt międzynarodowy, oparty na idei wzajemnego poznawania kultur (w szczególności literatury) oraz na dialogu międzykulturowym. Polegać on będzie na prezentacji kultury polskiej i czeskiej. To innowacyjny projekt, który bez wychodzenia z domu umożliwi miłośnikom dobrej książki regularny kontakt z literaturą i ulubionymi pisarzami czy artystami innych dziedzin. Rezultatem projektu będzie cykl 15 filmów podejmujących różne tematy prowadzonych przez trójkę moderatorów; wcześniej nagrane, zmontowane i opatrzone napisami z tłumaczeniami. Ten cykl spotkań on-line z czołowymi literatami, poetami, scenarzystami, reżyserami i reporterami obu krajów gwarantuje nie tylko rozrywkę na najwyższym poziomie, ale ma przy okazji ogromny potencjał edukacyjny, obalający wzajemne uprzedzenia i stereotypy pomiędzy Polakami i Czechami. ◆

WYDZIAŁ KPM

Ukryte na dawnej fotografii

Muzeum Śląska

Cieszyńskiego zaprasza na nową wystawę pt. „Ukryte na dawnej fotografii. Życie codzienne w Cieszynie końca XIX w. do lat 30 XX w.”.

Ekspozycja jest czynna do 30 maja w Galerii Wystaw Czasowych Muzeum Śląska Cieszyńskiego.

Wystawę można zwiedzić:

- od wtorku do niedzieli w godz. 10:00-14:00;
  - w środę i w piątek w godz. 12:00-15:00.
- W poniedziałki ekspozycja jest nieczynna.

Temat cieszyńskiej codzienności ukrytej na dawnej fotografii stał się pretekstem do odmiennego spojrzenia na zdjęcia często znane, publikowane wcześniej w książkach, albumach, na widokówkach. Zachęca, by fotografie te wziąć niejako ‘pod lupę’, przyjrzeć się ich fragmentom skrytym czasem na drugim planie, za

głównym tematem zdjęcia. Są w tych fragmentach osoby, przedmioty, miejsca, które zasługują na uwagę, gdyż ich materialne ślady przetrwały i nadal budują historię – Cieszyna, ziemi cieszyńskiej, ale i każdego z nas. Historię niekoniecznie wielką, czasem drobnych przedmiotów

codziennego użytku, akcesoriów mody, bibelotów czy dzieł sztuki. Przede wszystkim jednak historię ludzi, dziś już może nieznaną z imienia i nazwiska, ich zajęć, pracy, nauki, rozrywki, świętowania, miejsc, w których spędzali czas. ◆

MUZEUM ŚLĄSKA CIESZYŃSKIEGO

Domowego grania ciąg dalszy!

Cieszyński Ośrodek Kultury „Dom Narodowy” zaprasza na kolejne koncerty online z cyklu „Domowe Granie”. Mimo tego, że powoli staramy się wracać do normalności, COK nie rezygnuje z domowych koncertów, które cieszą się dużym zainteresowaniem.

Zapraszamy zatem w każdy piątek o godz. 19:00!

22 maja na fanów dobrej muzyki i dobrego humoru czeka nie lada gratka. **Duet Fortepianów Dwóch**, czyli komedia grana na fortepianach, z pewnością przypadnie do gustu słuchaczom w każdym wieku. – To muzyka i wirtuozeria w jednym. Zobaczą Państwo dobry, muzyczny teatr komedii, w którym tak naprawdę obecne są dwa instrumenty: fortepian i człowiek – mówi Grzegorz Żydek z COK „Dom Narodowy”, koordynator cyklu „Domowe Granie”. Tomasz Pała i Grzegorz Kasperczyk łączą muzyczne style od muzyki klasycznej przez rock’n’rolla do... muzyki biesiadnej, nie tracąc przy tym dobrego smaku w budowaniu żartu muzycznego, więc każdy znajdzie w ich twórczości coś dla siebie.

29 maja zobaczymy i posłuchamy koncertu online **Zbigniewa Wałacha** z zaprzyjaźnionymi muzykami. Tego artysty z Istebnej nie trzeba chyba nikomu przedstawiać. Instrumentalista i kompozytor od wielu lat na scenie odkrywa to, co w muzyce tradycyjnej najpiękniejsze. Dzięki niemu młodzi powracają do swoich korzeni i grają muzykę własnego regionu. Sam Zbigniew Wałach gra na skrzypcach, gajdach, piszczałkach a także buduje instrumenty takie jak gajdy, fujarki, piszczałki czy rogi pasterskie. Podczas swojego koncertu artysta zagra melodie ludowe w towarzystwie muzyków jazzowych.

5 czerwca w cyklu „Domowe Granie” posłuchamy **David Fly** – podróżnika, trubadura i niezależnego muzyka. – W jego twórczości można usłyszeć fascynację muzyką country, folk, soul czy blues. Artysta w roku 2014 wydał debiutancki album „The Beginning”, z którego pochodzą m.in. single „Hope” i „I need” – mówi Grzegorz Żydek. Drugim hobby muzyka są podróże. Koncertując w Europie, zro-

Domowe GRANIE
KONCERTY
w każdy PIĄTEK godz. 19:00

Duet Fortepianów Dwóch
22/05/2020

David Fly
5/06/2020

Zbigniew Wałach
29/05/2020

TOKKA
12/06/2020

zumiał, że te dwie pasje można połączyć, czego efektem jest płyta „The End”. Najpierw był szalony trip wzdłuż bałkańskiego wybrzeża, potem pełne energii Indie, a następnie trekking w górystym Nepalu. Ta półtoraroczna podróż przez kilkanaście krajów zrodziła historie, które domagały się wyśpiewania. Teraz David Fly daje nam możliwość wsłuchania się w te opowieści w piosenkach prezentowanych na żywo.

Z kolei **12 czerwca** zagra dla nas zespół **TOKKA**. Tworzą go ludzie zakochani w muzyce. Ich twórczość oscyluje wokół avant-popu z dużymi wpływami jazzu. Emocjonalne teksty w połączeniu z nieszablonowymi brzmieniami tworzą na koncertach wyjątkową atmosferę i dają słuchaczom możliwość pocucia prawdziwej magii. Sabina Broda, frontmanka

zespołu TOKKA, jest absolwentką wokalistyki jazzowej na Akademii Muzycznej w Bydgoszczy, a także autorką tekstów i producentką. Na swoim koncercie ma płytę „niewielkość”, którą wydała pod pseudonimem sskjegg. Na co dzień jest szefową Akademii Dźwięku w Cieszynie. Podczas „Domowego Grania” wystąpi w towarzystwie Sławomira Warsińskiego – pianisty, muzyka sesyjnego, aranżera i multiinstrumentalisty, który ukończył Państwową Szkołę Muzyczną w Cieszynie w klasie fortepianu.

Zapraszamy do polubienia oficjalnego profilu COK „Dom Narodowy” – <https://www.facebook.com/cok.cieszyn/> i słuchania koncertów z domu, w domu. ◆

Galerie sztuki otwierają się po długiej przerwie!

Zapraszamy na wystawy w **Domu Narodowym**

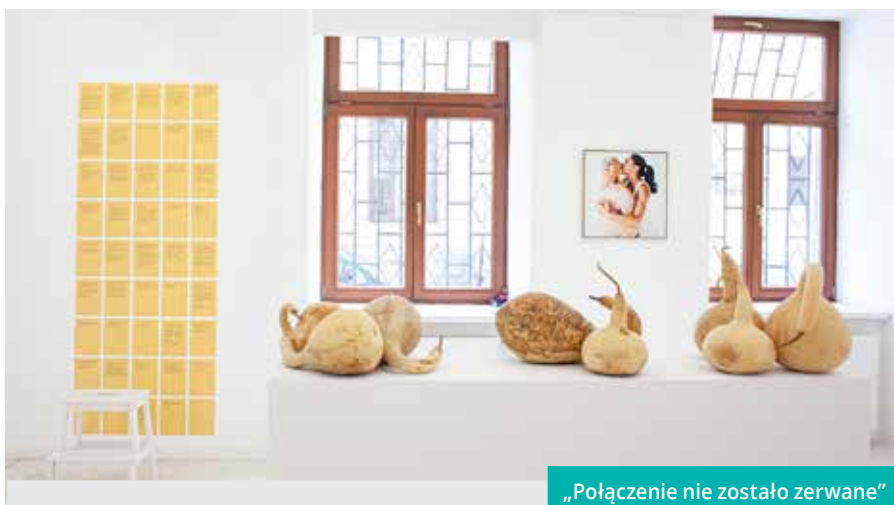
Od 12 maja można zwiedzać wystawy prezentowane w galeriach Cieszyńskiego Ośrodka Kultury „Dom Narodowy”. Do Miejskiej Galerii Sztuki Współczesnej 12 i Galerii Ceglanej można zajrzeć **od poniedziałku do piątku w godzinach 12:00-16:00.**

Do 26 czerwca w Miejskiej Galerii Sztuki Współczesnej 12 prezentowane są prace Urszuli Kluz-Knopek „Połączenie nie zostało zerwane”. To niezwykle osobista wystawa. – Są tematy w naszej kulturze, o których kiedyś rozmawiało się dużo łatwiej niż współcześnie. Jednym z nich jest śmierć bliskiego i uczucia, które jej towarzyszą. Moja wystawa pokazuje, że można otwarcie opowiadać o swojej żałobie – mówi artystka.

Na wystawę składa się 15 obiektów, 8 fotografii, instalacja i film video, tworzących wspólną opowieść o pożegnaniu i obecności. Kluczowa jest tu postać ojca autorki, ale ta wystawa, tak jak i cała twórczość Urszuli Kluz-Knopek, szuka sposobu na opowiadanie o chorobie, umieraniu, śmierci i żałobie jako o części ludzkiego życia, której nie można po prostu usunąć i zapomnieć. – Minęło 16 miesięcy od śmierci mojego taty. To jakieś 487 dni uczenia się życia z miłością, gdy tej drugiej osoby już nie ma. Żałoba traktowana jest tu jako etap, jako konsekwencja miłości. „Połączenie nie zostało zerwane” to próba opowiedzenia o tym trudnym, lecz ważnym okresie w życiu w sposób otwarty i bez lęku – pisze o wystawie artystka.

Codziennie po wystawie zwiedzających oprowadza dr Barbara Głyda z Uniwersytetu Śląskiego w Cieszynie, kurator i opiekun Miejskiej Galerii Sztuki Współczesnej 12, natomiast w każdy piątek w godzinach 14:00-16:00 można na miejscu spotkać autorkę projektu i porozmawiać z nią o prezentowanych dziełach i nie tylko.

Z kolei do końca maja w Galerii Ceglanej swoje kolaże prezentuje Robert Andrew Musacchio. – „Alternatywne światy w sztuce kolażu” to niezwykła wystawa ukazująca przeszłość, teraźniejszość i przyszłość... alternatywne światy uchwycone w specyficznej sztuce, jaką jest kolaż. Artysta z Nowego Jorku prezentuje swoje prace, które jak mówi, odzwierciedlają jego życie, podróże i pobyty w różnych miejscach – mówi Agnieszka Pawlitko z COK „Dom Narodowy”.

„Połączenie nie zostało zerwane”

„Alternatywne światy w sztuce kolażu”

Robert Andrew Musacchio urodził się w 1948 r. w Nowym Jorku. Ukończył historię i sztukę na Hunter College w Nowym Jorku. Zajmuje się tworzeniem kolaży o różnorodnej tematyce. – Moja praca tworzenia kolaży nieodłącznie związana jest z wycinkami z gazet, nożyczkami, klejem, ołówkiem i kredkami. Przez ponad 30 lat, tworząc w różnych krajach świata, urozmaicałem swoje prace. Po prawie czternastu latach spędzonych w Polsce moje ostatnie prace pokazują mój pobyt tutaj. Mam jeszcze jedną moją życiową pasję, która ma ogromny

wpływ na moją twórczość – to historia – mówi autor wystawy, który przez wiele lat współpracował z Brooklyn Museum i Metropolitan Museum w Nowym Jorku.

Zapraszamy do odwiedzania naszych galerii i podziwiania niezwykłych prac Urszuli Kluz-Knopek i Roberta Andrew Musacchio. ◆

COK

Zamów książki w Bibliotece!

Biblioteka Miejska w Cieszynie po przerwie wznowiła działalność. Od 4 maja można zwracać i wypożyczać książki. Do tej pory w cieszyńskiej bibliotece funkcjonowała tylko rezerwacja pozycji wypożyczonych. Obecnie, aby usprawnić obsługę czytelników, wprowadzono możliwość zamawiania przez nasz katalog książek stojących na półce.

Najlepiej korzystać z tej usługi na dzień przed planowaną wizytą w bibliotece. Książki i audiobooki można zamawiać z katalogu od 19.00 do 7.00, pod warunkiem, że następnego dnia placówka jest czynna. Po otwarciu biblioteki będą do odebrania. Dlatego nie należy się dziwić, że np. w bibliotece głównej na ul. Głębokiej 15 przed czwartkiem, sobotą i niedzielą zamawianie nie będzie aktywne – nie byłoby możliwości odbioru następnego dnia. Taka sama zasada obowiązuje na filiach – dzień po

BIBLIOTEKA MIEJSKA

zrobieniu zamówienia biblioteka musi być czynna.

Dokonanie zamówienia jest bardzo proste. Wystarczy zalogować się na swoje konto czytelnicze na stronie internetowej www.biblioteka.cieszyn.pl, wybrać z katalogu książkę, która jest DOSTĘPNA, kliknąć ZAMÓW, potwierdzić i przyjść do biblioteki po odbiór. Jeden czytelnik może zamówić naraz 3 pozycje.

Biblioteka Miejska w Cieszynie przy ul. Głębokiej 15 w maju jest czynna:

■ poniedziałek: 8.00-15.00,

■ wtorek: 9.00-17.00,

■ środa: 9.00-17.00,

■ piątek: 9.00-17.00.

Od początku czerwca będzie otwarta również w soboty od 8.00 do 15.00. Godziny pracy filii biblioteki pozostają bez zmian. Do odwołania nieczynne są czytelnie i czytelnie internetowe.

Zapraszamy do zwracania zaległych książek i wypożyczania nowości, które mamy nadzieję, trafią w gusty czytelników. ●

BIBLIOTEKA MIEJSKA

Nowości do wypożyczenia

Książki, które mówią o złu w różnym wydaniu, pozwalają pamiętać, mierzyć się z tym co najgorsze w człowieku i wyciągać dobre wnioski.

BIBLIOTEKA MIEJSKA

Mirosław Tryczyk, badając własne korzenie, wychodzi poza stare fotografie i sielskie wspomnienia, by odkryć niewygodną prawdę. Jak uporać się ze świadomością, że kochany dziadek kiedyś zabijał niewinnych ludzi? **„Drzazga. Kłamstwa silniejsze niż śmierć”** to historia autora i osób mu podobnych, które zdecydowały się opowiedzieć głośno o rodzinnych mrokach zamiecionych pod dywan, żeby przyszłe pokolenia nie popełniły podobnych błędów.

Reportaże z Wydawnictwa Czarnego to marka sama w sobie. Wielu czytelników sięga po kolejne tytuły „w ciemno”, poznając fragmenty świata opracowane rzetelnie i z pasją. W naszych nowościach pojawiła się właśnie książka Filipa Skrońca **„Nie róbcie mi krzywdy”** o dramatycznej sytuacji albinosów z Tanzanii i krajów Afryki Wschodniej, którzy jeszcze w XXI wieku

padają ofiarą zabobonów i muszą walczyć o własne życie. Wąski temat prowadzi do bardziej uniwersalnego, gdzie jeden człowiek czuje bezzasadną wyższość nad drugim, przyczyniając się do jego cierpienia.

75 lat od zakończenia II wojny światowej wspomnienia świadków wydarzeń wciąż elektryzują, a pamięć o nich pozostaje żywa. **„Światło ukryte w mroku”** Sharon Cameron to powieść oparta na faktach. Życie nastoletniej Fusi z Przemysła przetraca się do góry nogami, kiedy Niemcy wywożą do getta jej pracodawców – żydowską rodzinę Diamantów. Wkrótce w domu dziewczyny pojawia się młody Maks Diamant, któremu udało się uciec. Fusia boi się, ale nie odmawia pomocy. I jest coraz silniejsza, kiedy do jej drzwi pukają kolejni potrzebujący...

Zapraszamy do biblioteki! ●

BIBLIOTEKA MIEJSKA

Zabytki Wzgórza Zamkowego znów czekają na gości

Wejdź na Wieżę!

Po tak długiej i nieplanowanej przerwie, **można nareszcie wspiąć się na taras widokowy Wieży Piastowskiej i zajrzeć do Rotundy**. Najstarsze zabytki Śląska Cieszyńskiego są już otwarte dla odwiedzających, należy jednak zachować zasady bezpieczeństwa.

Do Wieży jednorazowo może wejść 6 osób. Zalecane jest zachowanie dwumetrowego dystansu od innych zwiedzających, obowiązuje również nakaz zasłaniania nosa i ust. W obiekcie otrzymuje się jednorazowe rękawiczki, dostępny jest także środek do dezynfekcji rąk. Podobne zasady obowiązują przy zwiedzaniu Rotundy, tyle że w jednym czasie mogą w niej przebywać 4 osoby.

Zapraszamy od wtorku do niedzieli w godz. 10.00-17.00. Zachęcamy też do wybrania się na spacer po Wzgórzu Zamkowym. Warto wcześniej zajrzeć na profil Zamek Cieszyn turystycznie na Facebooku, gdzie publikowane są m.in. ciekawostki na temat rosnących na Wzgórzu roślin. Spacer może być dobrą okazją, by sprawdzić, gdzie i które z nich rosną o tej porze roku.

Zapraszamy też do Punktu Informacji Turystycznej (w budynku C), można już także wybrać się na stacjonarne zakupy do zamkowego sklepu od wtorku do niedzieli w godz. 10.00-17.00. W obu tych miejscach obowiązują wspomniane zasady bezpieczeństwa. Zapraszamy! I pamiętajmy: dbajmy o siebie oraz innych. ◆

ZAMEK CIESZYN

© WOJCIECH WANDZEL

Graduation Projects znów na Zamku

Przed przymusowym, ze względów bezpieczeństwa, zamknięciem instytucji kultury, w Zamku Cieszyn pokazywaliśmy wystawę prac dyplomowych absolwentów kierunków projektowych z Czech, Polski, Słowacji i Węgier. To uczestnicy międzynarodowego przeglądu „Graduation Projects 2019”. Z radością informujemy, że wystawa znów jest otwarta dla zwiedzających.

Dyplomy były oceniane w dwóch kategoriach: 2D – grafiki użytkowej (w tym projektowania stron internetowych, użytkowych projektów aktywnych, czy aplikacji ekranowych) oraz 3D – wzornictwa przemysłowego (z uwzględnieniem tkanin, ubioru, szkła lub ceramiki). Międzynarodowe jury zdecydowało, kogo zaprosić na wystawę. Tym razem wybrało trzydziestkę dyplomantów z grona 289 zgłaszających swoje prace. Niestety

© RAFAL SOLIŃSKI

© RAFAL SOLIŃSKI

pandemia koronawirusa uniemożliwiła nam prezentację wystawy dyplomów w zaplanowanym okresie. Mogliśmy zapraszać na stronę internetową i profil Graduation Projects, na Facebooku, gdzie absolwenci opowiadali o swoich pomysłach projektowych. Ponieważ restrykcje są w naszym kraju stopniowo zdejmowane, postanowiliśmy zaprosić ponownie na przerwana wystawę. Tym samym od 21 maja w Zamku Cieszyn,

budynek A (Oranżeria) można sprawdzić osobiście nie tylko to, jakie tematy młodzi projektanci uznali za inspirujące, ale także to, co z tego zainteresowania wyniknęło. Oczywiście zwiedzanie wystawy jest możliwe pod warunkiem przestrzegania zasad bezpieczeństwa. **Zapraszamy codziennie, oprócz poniedziałków, w godz. 10.00-17.00. Wystawę przywracamy do 28 czerwca.** ◆

ZAMEK CIESZYN

Rusz się poruszać!

Chyba już wszyscy mamy dość siedzenia w domu i marzymy o tym, by zacząć normalnie funkcjonować. W szczególności mowa tutaj o osobach aktywnych fizycznie, które sport mają we krwi i nie wyobrażają sobie bez niego życia. Na szczęście Rada Ministrów wydała rozporządzenie, które mówi, że od 18 maja mogą być dostępne hale i sale sportowe oraz boiska wielofunkcyjne, szkolne i orliki.

Z obiektów można korzystać pod warunkiem zachowania odpowiednich zasad bezpieczeństwa, w szczególności dystansu społecznego, o czym pisaliśmy na str. 2-3.

Koniec z wymawianiem się na brak dostępu do sal sportowych, boisk czy orlików. Pora wracać do aktywności fizycznej! Zachęcamy więc wszystkich mieszkańców Cieszyna do skorzystania z dostępnych obiektów na terenie miasta i wznowienia swoich zajęć sportowych! Szczegółowe informacje na temat dostępnych obiektów oraz cenniki znajdują się na stronie sport.cieszyn.pl.

W szczególności zapraszamy na Halę Widowiskowo-Sportową im. Cieszyńskich Olimpijczyków, na której można skorzystać z rolkowiska oraz kortów do badmintonu. Po uzgodnieniu z kierownictwem, na hali można uprawiać również inne dyscypliny sportowe. Obiekt jest czynny codziennie w godz. 9:00 – 20:00. W tych samych godzinach czynne są również korty przy hali (ul. Sportowa 1).

Obowiązuje wcześniejsza rezerwacja pod numerami telefonu: 33 851 0007, 512 120 989. Można również skontaktować się drogą mailową, wysyłając wiadomość na adres hws@um.cieszyn.pl.

Przypominamy, że we wszystkich miejskich obiektach sportowych obowiązują następujące restrykcje sanitarne:

- weryfikacja liczby osób korzystających z obiektu,
- brak możliwości korzystania z węzła sanitarnego i szatni (oprócz WC),
- dezynfekcja urządzeń i sprzętu sportowego po każdym użyciu i każdej grupie użytkującej,
- 15-minutowe odstępy między wchodzącymi i wychodzącymi grupami korzystających,
- dezynfekcja rąk przy wejściu i wyjściu z obiektu.

Zachęcamy wszystkich do aktywności fizycznej, jednak pamiętajmy, by przestrzegać przepisów i kierować się zdrowym rozsądkiem. ●

WYDZIAŁ SPORTU/AB

PTTK W CIESZYNIE

110 lat Oddziału PTTK „Beskid Śląski” – cz. 10

Regionalną Odznakę Krajoznawczą zdobywa się, odwiedzając ciekawe miejsca w ilości 20 obiektów dla stopnia brązowego oraz 40 obiektów dla stopnia srebrnego. Aby zdobyć odznaki, należy odwiedzić zabytki architektury, muzea, izby pamięci, miejsca pamięci narodowej, zabytkowe i krajoznawcze parki oraz rezerваты przyrody.

Odznaka Krajoznawcza Polski jest odznaką dla pasjonatów podróży po całej Polsce. Aby zdobyć

odznakę, należy odwiedzić obiekty wpisane na listę Kanonu Krajoznawczego Polski w ilości minimum: 44 na stopień brązowy, 77 na st. srebrny oraz 152 na st. złoty.

Odznaki turystyki pieszej zdobywa się, gromadząc punkty według zasady: 1 km pieszej wycieczki = 1 pkt. W jednym roku kalendarzowym można zdobyć jeden stopień odznaki.

Odznaka Siedmiomilowe Buty może być zdobywana przez dzieci do 10 roku życia. Na I stopień odznaki (Srebrne Buty) należy zdobyć min. 30 pkt. (max. 8 km w jeden dzień), na II stopień (Złote Buty) min. 50 pkt. (max. 12 km w jeden dzień).

Od 8 roku życia można zdobywać Odznaki Turystyki Pieszej PTTK. Górna granica zdobytych punktów jednego dnia wynosi 20 dla dzieci i młodzieży do 15 roku życia oraz 30 dla pozostałych osób. Dodatkowo punkty zdobywa się za zwiedzanie określonych w regulaminie miast i miejscowości.

Dla zdobycia Popularnej OTP należy zgromadzić 60 pkt za przebyte trasy i 15 pkt za zwiedzanie, dla Małej Brązowej odpowiednio 100 i 20 pkt., dla Małej Srebrnej 250 i 50 pkt., a dla Małej Złotej 500 i 100 pkt.

Więcej na stronie: www.pttk.pl. ●

ZBIGNIEW HUCZAŁA

OCKIR ZAPRASZA!

Oferta Osiedlowego Centrum Kultury i Rekreacji, choć elektroniczna, jest bogata, ogólnodostępna i bezpłatna!

Na profilu facebookowym OCKiR (www.bitly.com/ockir) udostępniamy wydarzenia, które współorganizujemy lub te, które są warte uwagi. Są to: kanał internetowy z zajęciami z języka angielskiego dla dzieci, spektakle teatralne online dla dzieci i dla dorosłych. W jednym poście zebraliśmy też bezpłatne, legalne i ciekawe propozycje, linki do oferty kulturalnej: audiobooków, e-booków, kanałów internetowych z filmami, koncertami muzycznymi, a nawet z retransmisjami opery w jakości HD.

Od 20 maja powróciliśmy z zajęciami stacjonarnymi „Joga dla seniora”. Zajęcia odbywają się zgodnie z zaleceniami

– w mniejszych grupach i przy zachowaniu środków ostrożności. Zapraszamy w poniedziałki i środy, w trzech dwunastoosobowych grupach. I gr. – g. 9.00, II gr. – g. 10.30, III gr. – g. 12.00.

S.M. Cieszyńnianka i Fundacja Aktywności Społecznej Cieszyńnianka (OCKiR) ogłaszają konkurs plastyczny z nagrodami dla dzieci w wieku 6-12 lat (w II kategoriach wiekowych). Temat konkursu, to: „O czym marzy moja Mama?”. Termin: do 26 maja 2020. Prace można nadsyłać drogą elektroniczną na adres: fas.cieszyńnianka@gmail.com. Szczegóły i regulamin konkursu są dostępne pod linkiem: www.bit.ly/konkurs26. ●

OCKIR

Ważna informacja dla rodziców!

Wolne miejsca w przedszkolach

28 kwietnia zostały opublikowane listy kandydatów przyjętych do przedszkola, tym samym zakończyła się rekrutacja główna w cieszyńskich publicznych przedszkolach. Informujemy natomiast, że zostały jeszcze wolne miejsca! **Rekrutacja uzupełniająca do cieszyńskich przedszkoli publicznych na rok szkolny 2020/2021 będzie prowadzona do 25 maja.**

Wnioski zgłoszeniowe wraz z załącznikami są do pobrania w każdym przedszkolu prowadzącym rekrutację uzupełniającą oraz na stronie internetowej www.cieszyn.przedszkola.vnabor.pl w tzw. plikach „do pobrania”. Rodzice składają wniosek bezpośrednio do dyrektora przedszkola, w którym wystąpiły wolne miejsca.

Zapisy w ramach rekrutacji uzupełniającej do przedszkoli publicznych będą prowadzone przez następujące przedszkola:

- Przedszkole nr 7, ul. Gen. Hallera 163 – dla 3-latków,
- Przedszkole nr 9, ul. N. Bucewicza 25 – dla 3- i 4-latków,
- Przedszkole nr 16, Bielska 75 – dla 3-, 4-, 5- i 6-latków,

Wnioski aplikacyjne w rekrutacji uzupełniającej złożone po 25 maja nie będą rozpatrywane. Publikacja listy zakwalifikowanych i niezakwalifikowanych kandydatów do przedszkola nastąpi 8 czerwca 2020 r. o godz. 8.00 w poszczególnych przedszkolach.

Ważne: Zasady rekrutacji uzupełniającej do przedszkoli na rok szkolny 2020/2021 określił dyrektor przedszkola i są one dostępne w poszczególnych przedszkolach. Nie ma znaczenia kolejność zgłoszeń, ponieważ o przyjęciu do przedszkola będzie decydować ilość punktów uzyskanych w procesie rekrutacji. Istotne jest natomiast terminowe i prawidłowe wypełnienie i złożenie wniosku zgłoszeniowego do przedszkola. O przyjęciu do danego przedszkola zadecyduje Komisja rekrutacyjna powołana przez dyrektora przedszkola. Komisja rekrutacyjna przeprowadzi weryfikację oświadczeń i dokumentów potwierdzających spełnianie poszczególnych kryteriów. Ponadto Komisja rekrutacyjna może zażądać dokumentów potwierdzających informacje zawarte w oświadczeniach.

Listy dzieci przyjętych do danego przedszkola zostaną opublikowane 17 czerwca br. w poszczególnych przedszkolach.

Wypełniony i podpisany wniosek wraz z wymaganymi oświadczeniami należy

UNSPASH

wydrukować i dostarczyć w wersji papierowej do placówki. W placówce zachowane są zaostrzone reguły sanitarne: płyn do dezynfekcji rąk, ograniczony kontakt z pracownikami, zachowanie odpowiedniego 2-metrowego dystansu między obecnymi w budynku.

W związku z zagrożeniem koronawirusem istnieje możliwość wysłania wypełnionego i zeskanowanego wniosku wraz z wymaganymi oświadczeniami na adres mailowy przedszkola lub umieszczenie wypełnionego wniosku w skrzynce korespondencyjnej zawieszanej na zewnątrz przedszkola. Istnieje również możliwość ewentualnych konsultacji, które będą udzielane wyłącznie telefonicznie.

Adresy mailowe i numery telefonów przedszkoli prowadzących rekrutację uzupełniającą:

- Przedszkole nr 7 – cieszynp7@vp.pl, tel. 781 985 129,
- Przedszkole nr 9 – p9cieszyn@gmail.com, tel. 782 724 935,
- Przedszkole nr 16 – p-16cn@wp.pl, tel. 782 724 931. ◆

DROGIE MAMY, DROGIE DZIECIAKI!

Drogie Mamy, w tym wyjątkowym dniu pragniemy złożyć Wam najserdeczniejsze życzenia zdrowia, radości i spełniających się marzeń. Niech Wasza troska i oddanie zawsze obfitują bezgraniczną miłością i wdzięcznością bliskich osób, a mądrość stanowi zawsze lekcję otwartości i szacunku na drugiego człowieka.

Drogie Dzieci, życzymy Wam mnóstwa uśmiechu. Niech Wasz świat pełen będzie bogatych wspomnień i niekończących się przygód. Niech wypełnia go radosnych śmiech i beztrudne dzieciństwo wypełnione miłością.

Wszystkiego najpiękniejszego z okazji Dnia Matki oraz Dnia Dziecka życzy redakcja Wiadomości Ratuszowych. ◆

URUCHAMIAMY
BEZPOŚREDNI

KONTAKT DO STRAŻY MIEJSKIEJ

dla osób:

- objętych kwarantanną domową,

dodatkowo dla:

- osób starszych,

- samotnych,

- niepełnosprawnych,

które własnym staraniem, czy przy pomocy rodziny, nie są w stanie sobie tej pomocy zapewnić.

tel. 33 479 49 70

Zgłoszenia dotyczą podstawowych produktów spożywczych, dostarczenia niezbędnych leków.

Apelujemy, by w tym szczególnym czasie otoczyć opieką członków rodziny, sąsiadów, osoby samotne i niepełnosprawne, umożliwiając im pozostanie w domu.

100 lat podopiecznej Domu Spokojnej Starości

Z uśmiechem przez życie

13 maja swoje 100 urodziny obchodziła Aniela Biernacka, pensjonariuszka cieszyńskiego Domu Spokojnej Starości. To pierwsza stulatka wśród domowników tej instytucji! Przepis na długowieczność pani Anieli to przede wszystkim codzienność wypełniona poczuciem humoru.

Czas pandemii nie pozwolił spędzić tego dnia tak, jak by wszyscy chcieli, ale i tak nie zabrakło kontaktu z najbliższymi, którzy pod oknem w akompaniamencie muzycznym odśpiewali życzenia. Jubilatkę odwiedziła także Gabriela Staszkiwicz.

– Sokrates mówił, że „nigdy nie zestarzeje się serce, które kocha”. Od siebie dodam, że także serce, które jest kochane. Dedykując Pani tę myśl, życzę zdrowia, wszelkiej pomyślności oraz nieustającej pogody ducha, a także samych szczęśliwych chwil w gronie najbliższych – wnuków, prawnuków i praprawnuków. Niech każdy dzień wnosi w Pani życie coraz więcej ciepła i miłości, niech napawa Panią

radością i poczuciem dumy z życiowych doświadczeń. Niech obecność bliskich daje siłę i wnosi radość w Pani codzienność – życzyła Burmistrz Miasta Cieszyna.

Aniela Biernacka z domu Bijok urodziła się 13 maja 1920 roku w Zebrzydowicach. Tam też została ochrzczona i uczęszczała do szkoły.

Jubilatka jest drugim dzieckiem w rodzinie Bijok. Starsza siostra Maria oraz młodszy brat Antoni i najmłodsza Anna już nie żyją. Pani Aniela dwukrotnie wychodziła za mąż. Pierwszy mąż, Ferdynand Matuszczyk, z którym miała córkę Wandę, zginął w 1940 roku. W 1952 roku pochowała Adama Ciupkę – konkubenta, z którym miała córkę Krystynę. Drugi mąż Anieli, Ryszard Biernacki, zmarł w 1976 roku. Obie córki oraz ich mężowie nie żyją. Wanda zmarła w 1999 roku, a Krystyna – w 2005 roku.

Pani Aniela jest babcią 3 wnuków, 5 prawnuków oraz 2 praprawnuków. Całe życie związana była z Zebrzydowicami i Polskimi Kolejami Państwowymi. Najpierw pracowała jako torowy, a następnie dróżnik przejazdowy w różnych miejscach powiatu cieszyńskiego. Do pracy potrafiła na piechotę iść z Zebrzydowic do Cieszyna.

W 1975 roku przeszła na kolejową emeryturę i mieszkała w blokach kolejowych

obok stacji w Zebrzydowicach. Długi czas radziła sobie sama, pomimo że w blokach nie było centralnego ogrzewania i trzeba było nosić węgiel z piwnicy. Dużą pomocą służyli współmieszkańcy. Od trzech lat pani Aniela jest mieszkanką Domu Spokojnej Starości w Cieszynie, gdzie doczekała się 100 rocznicy urodzin. ◆

KK

Odszedł Janusz Karbowniczek

8 maja odszedł Janusz Karbowniczek (1931-2020). Był związany ze Szpitalem Śląskim w Cieszynie od początków swej kariery. Ukończył Akademię Medyczną w Poznaniu, osiedlił się w Cieszynie, gdzie w 1958 r. rozpoczął pracę w Oddziale Ginekologiczno-Położniczym. W latach 1972-1977 był Dyrektorem ZZOZ w Cieszynie. 1 kwietnia 1977 r. został Ordynatorem Oddziału Ginekologiczno-Położniczego i pełnił tę funkcję przez blisko 25 lat.

Podczas swojej ordynatury stawiał przede wszystkim na rozwój oddziału. Dzięki jego staraniom wprowadzono pełny zakres operacji ginekologicznych. Od 1990 r. zainicjowano porody rodzinne oraz wprowadzono system rooming in, gdzie matka może przebywać z dzieckiem na sali przez całą dobę. Był mocno zaangażowany w tworzenie

szkoły rodzenia, która rozpoczęła swą działalność w 1995 r. W tym samym roku oddział uzyskał certyfikat Szpitala Przyjaznego Dziecku. W 1997 r. wprowadził możliwość rodzenia w wodzie. W 1998 r. dzięki jego zabiegom rozpoczęto w oddziale operacje laparoskopowe. Pierwszy laparoskop do oddziału udało się zakupić dzięki środkom, które osobiście pozyskiwał pukając do drzwi wielu instytucji i firm oraz indywidualnych sponsorów.

Był nie tylko lekarzem, ale również ogromnym społecznikiem. O jego aktywności świadczą liczne nagrody i odznaczenia, które uzyskał, między innymi Srebrny Krzyż Zasługi, Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski. Został ponadto odznaczony za wzorową pracę w służbie zdrowia oraz Honorową Odznaką PCK. Na emeryturę przeszedł w 2003 r. ◆

SZPITAL ŚLĄSKI / AB

SZPITAL ŚLĄSKI

Szlakiem cieszyńskich monogramów

Monogramem oznaczamy swą własność, manifestujemy obecność. Przedsiębiorcy, rzemieślnicy, kupcy, kamienicznicy, nie mogąc szczyścić się herbami, sięgali dumnie po pierwsze litery swoich imion i nazwisk, umieszczając je na elewacjach oraz w kratkach drzwi i bram. Sporo tych monogramów z przełomu XIX i XX w. nadal towarzyszy nam w przestrzeni miejskiej, dokumentując przede wszystkim (nie)obecność dwóch społeczności, których dziś w Cieszynie próżno szukać: niemieckiej i żydowskiej.

WYSPIAŃSKIEGO 2

Najoryginalniejszym zachowanym obiektem tego typu w Cieszynie jest kunsztowna kuta wywieszka warsztatu ślusarskiego Józefa Wybrańca z początku XX w., zamocowana na narożniku ul. St. Wyspiańskiego i B. Chrobrego: głowę skrzydlatego smoka obciążają zamknięte w okrągłym obramieniu dwie splecione litery J i W, czyli tzw. monogram wiązany.

CHROBREGO 1

Podążając w kierunku Górnego Rynku, natrafiamy na przykład wyjątkowo piękny: w willi na ul. B. Chrobrego, funkcjonującej dziś jako przedszkole, mieszkał aż do śmierci w roku 1900 cieszyński kupiec oraz jeden z dyrektorów Cieszyńskiej Kasy Oszczędności, Eduard Flooh. W roku 1898 otrzymał tytuł honorowego obywatela miasta za aktywność we władzach miejskich, najpierw jako członek tychże, w końcu jako zastępca burmistrza Johanna Demla. Pamiątką po Floohu były pierwotne drzwi willi z literami F i E w dwóch skrzydłach, które w 1908 r. zostały wtórnie wprawione w ościeża niewielkiego budynku gospodarczego przy bramie wjazdowej. Willa przeszła wówczas w ręce Fritza Kutzera, od 1889 r. głównego udziałowca znanej

cieszyńskiej drukarni, ulokowanej na lewym brzegu Olzy przy ul. Strzelniczej. Swoje wyroby, głównie księgi handlowe i druki akcydensowe, czy te najsłynniejsze, czyli cieszyńskie księgi adresowe, firma Kutzer & Cie. sprzedawała w firmowej księgarni w Rynku 4. Kutzer i Spółka posiadała składy towarów w Wiedniu, Budapeszcie i Lwowie, w roku 1901 otrzymała tytuł cesarsko-królewskiego dostawcy dworu i była najpoważniejszą konkurencją dla drukarni Prochasków. Kiedy dawna Villa Flooh stała się rezydencją Fritza Kutzera, symbolicznie została wówczas opatrzona nowymi drzwiami. Zdobie je do dziś bodajże najpiękniejsza kuta cieszyńska krata, o wyjątkowo finezyjnych, secesyjnych motywach, powtórzonych w świetliku nad drzwiami, skąd dumnie patrzą na nas inicjały FK – Fritz Kutzer. Wielki rozgłos zyskała willa w czasie I wojny światowej, jako że zamieszkał w niej wówczas generał Franz Conrad von Hötzendorf, szef sztabu generalnego armii austro-węgierskiej, który urzędował w Cieszynie aż do śmierci cesarza Franciszka Józefa.

KORFANTEGO 1

Skrótem między blokami przedostać się możemy na początkowy fragment ul. W. Korfantego, gdzie mieści się Dom

Pomocy Społecznej. Środkowy ryzalit jego fasady mieści drzwi o efektownych kratkach z monogramem wiązany TS. Ten sam monogram powtarza kartusz umieszczony na osi fasady nad oknami drugiej kondygnacji. Tablica fundacyjna, omawiająca rozpoczęcie budowy tego przybytku w roku 1885, przywołuje 25. rocznicę założenia Cieszyńskiej Kasy Oszczędności, przypadającą na rok 1884. Można się zastanawiać czy owe monogramy TS odnoszą się do Teschner Sparkasse, czy też do... Stadt Teschen?

GÓRNY RYNEK 10

Kierujemy się na Górny Rynek, gdzie podziwiać można wspaniałą kratę zdobiącą drzwi, a w niej w jednym skrzydle monogram wiązany EF, w drugim AF. Inicjały właścicieli – Eduarda i Anny Feitzingerów – pamiętają jeszcze ostatnią ćwierć XIX w. Od 1881 r. Eduard Feitzinger prowadził tu sklep z artykułami papierniczymi, który z biegiem lat stał się najsłynniejszą cieszyńską księgarnią. Obok – nawiązanie do tradycji: wejście do sąsiedniej kamienicy zdobi rzeźbiony w drewnie kartusz z monogramem JW, odnoszącym się do Jana Waligóry, właściciela sklepu rzeźniczego.

ul. Wyspiańskiego 2

GÓRNA 16

Wyższą Bramą dojdziemy do ul. Górnej, by zarejestrować kamienicę wzniesioną w roku 1897 dla Andrzeja Hławiczki. Krata z inicjałami A i H do dziś zdobi jej drzwi wejściowe.

SIENKIEWICZA 6

Na Materówce nie wypada nie zacząć od Alfonsa Mattera, od którego nazwiska pochodzi popularna niegdyś nazwa tej części miasta, rozciągająca się od Olzy do dawnych koszar, na zachód od ul. Pawła Stalmacha. Wykorzystując wyroby własnej cegielni parowej, Alfons Matter wybudował tu na przełomie XIX i XX w. kilkanaście kamienic, które z powodzeniem sprzedawał lub wynajmował, między innymi Macierzy Szkolnej dla Księstwa Cieszyńskiego, a ta ulokowała w jednej z nich pierwsze na Śląsku (!) polskie gimnazjum. Stając przed Matterową willą z 1891 r. przy dawnej Villenstrasse (dziś ul. H. Sienkiewicza) na tle bodajże najbardziej znanych w Cieszynie magnolii, niepozornie jawi się wkomponowany w kutą bramę monogram wiązany AM w owalnym obramieniu.

3 MAJA 6

Na zachodnich krańcach Materówki znajdują się dwa wyjątkowo piękne przykłady zachowanych monogramów. Pierwszym jest dawna kamienica Hansa Larasa, zaprojektowana i wybudowana przez firmę Fuldów w roku 1903, z nieśmiertelnymi owadami w kluczach okien. Idąc od Mostu Jubileuszowego, mieliśmy dochodzić do osi kunsztownie dekorowanego gmachu stojącego na rozwidleniu ciągów komunikacyjnych, wyznaczonych przez jego dwa skrzydła. Dlatego też na obu elewacjach umieszczony został elegancko zaprojektowany monogram wiązany HL – Hans Laras.

3 MAJA 10

Kilka metrów niżej w roku 1913 willę swą wystawił znany cieszyński architekt, Robert Lewak. Na fasadzie, nad gankiem przy wejściu, architekt umieścił płaskorzeźbioną kompozycję flankowaną przez siedzące na morskich stworach, muzykujące putti. Pomiędzy nimi, w samym środku monogram wiązany ARL – Anna i Robert Lewakowie – pierwsi gospodarze tej pięknej budowli.

RYNEK 16

Tu pod nr 16 wznosi się kamienica z roku 1900, należąca niegdyś do żydowskiego przedsiębiorcy, Samuela Spitzera, z powtarzającą się literą S w kracie obu

skrzydeł drzwiowych oraz w balustradzie balkonu powyżej. Nikt już dziś nie pamięta działającej tu, a rywalizującej z Moritzem Fasalem, Liqueur – und Rum-Fabrik, która w roku 1913 uzyskała tytuł cesarsko-królewskiego dostawcy dworu. Firma Spitzera produkowała rosolisy, likiery oraz rum, ale handlowała również alkoholami importowanymi, w tym rumem jamajskim i francuskimi koniakami. Cały swój asortyment sprzedawała też w mniejszych, zgrabnych buteleczkach z myślą o turystach wybierających się na górskie szlaki.

RYNEK 5

W kamienicy po przeciwległej stronie znajduje się kolejna krata, tym razem z literami J i S, pochodzącymi od nazwiska właściciela, Jakoba Skrobanka, kupca i bankiera oraz wieloletniego członka cieszyńskiej rady miejskiej, który przez rok (1875-76) sprawował funkcję burmistrza Cieszyna, przerywając tym samym w sposób nie do końca zamierzony hegemonię Johanna Demla. Za swe zaangażowanie otrzymał w roku 1898 tytuł honorowego obywatela miasta.

RYNEK 7

Niewiele osób zetknęło się z nazwiskiem znanego swego czasu prawnika i ekonomisty, Eduarda Augusta Schroedera, właściciela najwyższej przyrynkowej kamienicy, przebudowanej w roku 1911. Przy dolnej krawędzi jej wydatnego wykuszu pośród wici roślinnej umieszczony został monogram EAS. Schroeder założył w Cieszynie prywatną szkołę handlową, ale udzielał się na wielu polach. Śladem po jego działalności politycznej jest broszura wydana w 1919 r. zatytułowana „Memoriał na temat samostanowienia cieszyńskiego kraju”, w której podkreślając specyfikę Śląska Cieszyńskiego, zdecydowanie sprzeciwiał się jakiegokolwiek jego podziałowi.

RYNEK 11

Z Domem Narodowym sąsiaduje kamienica, na której miejscu znajdowała się niegdyś poczta, przeniesiona w 1910 r. do nowego gmachu. Siedzibę owej dawnej poczty przebudowała wówczas Cieszyńska Kasa Oszczędności, o czym informuje nas data w zwieńczeniu fasady – 1911. Poniżej zaś, na trzeciej kondygnacji, kapitel środkowego pilastra w wielkim porządku został zastąpiony kartuszem z efektownym wiązaniem monogramem TS – Teschner Sparkasse.

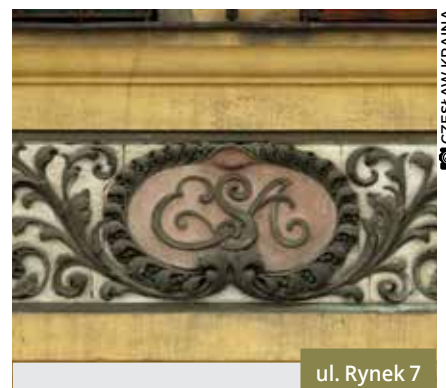
Dokończenie na str. 24 >>>

ul. Chrobrego 1

ul. Głęboka 15

ul. Rynek 7

ul. Mennicza 28

Woda cenniejsza od złota

Od kilku lat Polska boryka się z powtarzającymi się niemal co rok suszami oraz gwałtownymi burzami. Z roku na rok zjawiska te są dla nas coraz bardziej dotkliwe – w studniach, rzeczkach, ogródkach, na polach brakuje wody, a gdy przychodzą krótkie ulewy, woda szybko spływa, zalewając ulice. Prognozy hydrologiczne na przyszłe lata nie są optymistyczne. Susze będą się powtarzać coraz częściej. Jak możemy walczyć z tym problemem? W jaki sposób magazynować wodę? Jak uchronić się przed skutkami gwałtownych burz?

Najprostszym sposobem jest zazielenianie i zadrzewianie terenów. Ważne jest też, aby zaniechać koszenia. Wysoki trawnik z domieszką polnych kwiatów znacznie lepiej radzi sobie w czasie suszy i gwałtownych ulew od tych koszonych – w suchych okresach bardzo skutecznie magazynuje wodę, utrzymując ją na stałym poziomie, a podczas nawalnic potrafi ograniczyć spływ wody, co zapobiega podtopieniom (patrz schemat poniżej). Obszary koszone cechują się dużymi wahaniami wilgotności gleby, bardzo szybkimi spływami oraz brakiem zdolności do długoterminowego magazynowania wody.

Kluczową rolę w procesie odkładania się wody w glebie odgrywają również drzewa – zacieniają przylegające obszary, co spowalnia parowanie, a korzenie hamują spływy. Również podczas burz są nam niezwykle pomocne – dzięki gęstym, zielonym koronom woda spadająca z nieba jest spowalniana i opad rozkłada się w czasie (krople zatrzymują się na liściach, po czym powoli z nich skapują). Jeśli więc posiadamy drzewa lub krzewy w swoich ogrodach, czy na działkach, w żadnym wypadku nie powinniśmy ich

Przykład małego spiętrzenia wody na strudze Łęgoń w Rezerwacie Łęczczok.

wycinać – są naszymi największymi sojusznikami w walce ze skutkami zmian klimatu. Niezwykle ważne w retencjonowaniu wody w glebie są również aleje drzew, śródpolne zadrzewienia i oczka wodne. Podczas ulew potrafią one bardzo skutecznie przyjąć nadmiary wody z pól, by w suchszym okresie powoli ją oddawać z powrotem. Jest to zjawisko niezwykle korzystne.

Wiele systemów w Polsce jest źle użytkowanych – spełniają jedynie funkcję odprowadzania wody i nie magazynują jej w glebie. Ogrody, działki, pola są często pocięte systemami rowów i kanałów. Należy sprawdzić, czy przylegające do użytkowanych przez nas terenów przekopy zatrzymują wodę, tj. czy są wyposażone w zastawki i czy w czasie suszy są opuszczane. Jeśli takich nie ma, lub są podniesione, warto je opuścić (jeśli mamy do tego uprawnienia) albo skontaktować się z osobą, przez której teren rów przepływa. Jeżeli przekop nie posiada zastawek, można również, w kilku miejscach, zasypać go darnią lub ziemią (uwaga – nie należy tego robić na rowach przydrożnych, tylko na polnych i leśnych). Podobne działania powinno się podej-

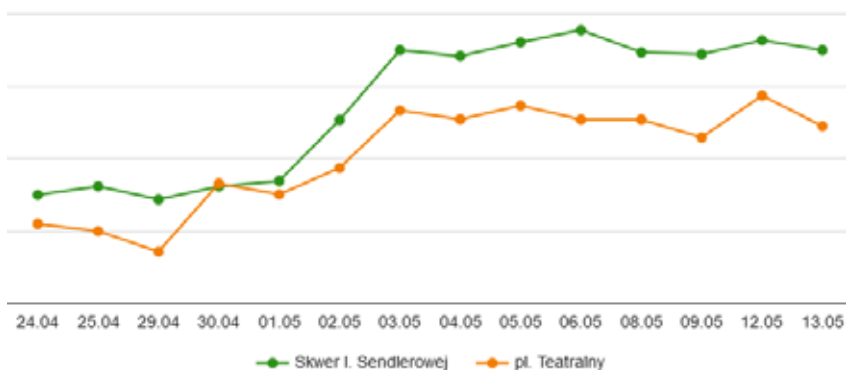
Wiele systemów w Polsce jest źle użytkowanych – spełniają jedynie funkcję odprowadzania wody i nie magazynują jej w glebie.

mować na małych ciekach wodnych, np. wąskich potokach, strużkach, czy takich, które tworzą się okresowo. Spowolni to spływ wodny w okresie suszy, pozwoli jej powoli wsiąkać w glebę. Skutki zaniedbania rowów i kanałów mogą być naprawdę opłakane. Właśnie m.in. sieć źle nadzorowanych przekopów spowodowała osuszenie Puszczy Białowieskiej, co przyczyniło się do osłabienia tamtejszych świerków, a następnie gradacji kornika. Gdy będziemy właściwie użytkować systemy kanałów, jesteśmy w stanie bardzo efektywnie nawilżać przylegające tereny (poniżej przykłady z Rezerwatu Łęczczok, k. Raciborza). Podobne zabiegi od setek lat wykonują bobry, budując tamy na

data	obszar niekoszony		obszar koszony		POZOSTAŁE
	pomiar (%)	MIEJSCE	pomiar (%)	MIEJSCE	
24.04.20	45 N	skwer I. S.	33 D	pl. teatralny	-
25.04.20	48,6 N	skwer I. S.	30 D	pl. teatralny	przelotny opad
29.04.20	43,1 N	skwer I. S.	21,5 D	pl. teatralny	przelotny opad
30.04.20	48,5 N	skwer I. S.	49,7 N	pl. teatralny	bez opadów
2020.05.01	50,8 N	skwer I. S.	45,2 N	pl. teatralny	deszcz
2020.05.02	76 W	skwer I. S.	56,2 N	pl. teatralny	bez opadów
2020.05.03	105 W	skwer I. S.	80 W	pl. teatralny	deszcz
śr. za 7 dni:	59,5 N	skwer I. S.	45 N	pl. teatralny	wykres
2020.05.04	102,5 W	skwer I. S.	76,3 W	pl. teatralny	bez opadów
2020.05.05	108,3 W	skwer I. S.	82 W	pl. teatralny	deszcz
2020.05.06	113,3 W	skwer I. S.	76,2 W	pl. teatralny	lekki deszcz
2020.05.08	104,1 W	skwer I. S.	76,2 W	pl. teatralny	bez opadów
2020.05.09	103,3 W	skwer I. S.	68,8 N	pl. teatralny	bez opadów
2020.05.12	109,1 W	skwer I. S.	86,2 W	pl. teatralny	rano deszcz
2020.05.13	105 W	skwer I. S.	73,5 N	pl. teatralny	bez opadów
śr. za 14 dni:	83 W	skwer I. S.	61 N	pl. teatralny	wykres

badania wilgotności gleby 24.04 - 13.05.2020 (w %)

strumieniach, spiętrzając je i tworząc rozlewiska, mokradła, które są w stanie bardzo skutecznie magazynować wodę w glebie. Do dziś zwierzęta te odgrywają niemałą rolę w retencjonowaniu wody, dlatego też jeżeli zobaczymy bobrową tamę, nie niszczy jej (konstrukcje takie utrzymują się krótko, maksymalnie kilka miesięcy i dlatego, w odróżnieniu od tam betonowych, lepiej wpisują się w krajobraz, tworząc bogate, bioróżnorodne środowisko).

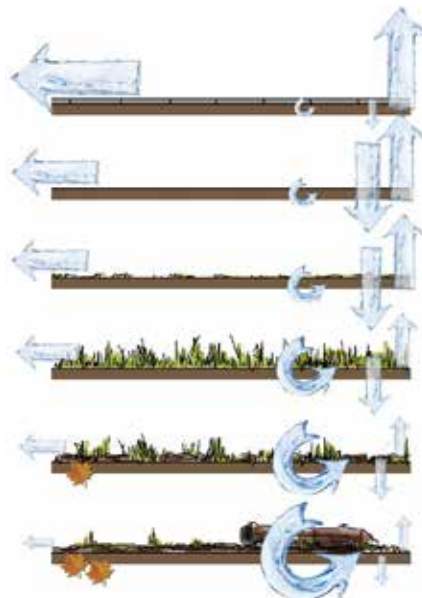
Bardzo często nasze rynny odprowadzają wodę wprost do kanalizacji. Jest to marnotrawstwo wody, której mogliśmy przecież używać do podlewania. Do rynien wystarczy podłączyć beczki lub inne zbiorniki na deszczówkę, które pozwalają na zbieranie dużych ilości wody (nawet powyżej 5000 litrów) w stosunkowo krótkim czasie.

Jak ograniczyć gwałtowne spływy wód podczas burz? Na niekorzyść działają obszary zabetonowane lub szcze-

nie wyłożone kostką. Warto skorzystać z kostki ażurowej, z otworami. Podczas nawałnic woda nie spływa do kanalizacji, tylko wsiąka w ziemię między kostkami i nawilża glebę.

Kolejnym ciekawym pomysłem jest utworzenie ogrodu deszczowego. To specjalnie zaprojektowany fragment zieleni, z odpowiednio dobranymi roślinami i podłożem retencjonującymi wodę. W Internecie można znaleźć sporo schematów pokazujących, jak taki ogród samodzielnie stworzyć. Najważniejsze jest, by znajdował się poniżej otaczającego terenu, w małym zagłębieniu lub u wylotu rynien czy rynsztoków. Ogród wysypuje się kilkoma warstwami nawierzchni i sadi rośliny hydrofitowe (takie, które żyją w wilgotnym środowisku i potrafią magazynować wodę). Podczas ulewy spływa do niego woda z parkingu lub podjazdu i przez kolejne dni powoli wsiąka w kolejne warstwy i odkłada się w glebie. Nie trzeba jednak

Wyniki badań wilgotności gleby (przy użyciu analogowej sondy – tensjometru) na obszarze regularnie koszonego (pl. Teatralny) oraz niekoszonego (Skwer im. I. Sendlerowej). Duże litery zapisane w tabeli określają stan wilgotności gleby: D – sucho (dry), N – normalnie (normal), W – wilgotno (wet). Wyniki pokazują skuteczność odkładania wody w glebie na obszarach niekoszonych.

tworzyć tak specjalistycznego ogrodu, by uzyskać podobne efekty – można po prostu spróbować posadzić pod rynną, w zacienionym miejscu lub przekopie kępkę mchów albo innych hydrofitów. Działają wtedy jak gąbka – podczas deszczu wsiąkają wodę, którą oddają powoli, w czasie suszy, dzięki czemu poziom wód gruntowych wokół takiego małego oczaru wzrasta i stabilizuje się. ♦

FRANCISZEK PTAK

Rubryka redagowana jest przez Młodzieżowy Strajk Klimatyczny w Cieszyźnie.

Problemowi suszy w Polsce poświęcono obszerniejszy i bardziej szczegółowy tekst pt. „Kraj suchy jak pieprz”, który w formie dwuczęściowej ukazał się w nr 22 i 24 (8 listopada oraz 6 grudnia 2019 r.) Wiadomości Ratuszowych.

Rowerzysta na drodze

Rower to jeden z najpopularniejszych środków transportu. Jest ekonomiczny, ekologiczny, a w czasie pandemii – bezpieczny dla użytkowników. Aby bezpieczeństwo było zachowane w każdym aspekcie, szczególnie dotyczącym zachowania na drodze, należy pamiętać o podstawowych zasadach korzystania z dróg przez rowerzystów, a także wzajemnej życzliwości wszystkich uczestników ruchu drogowego.

Na bezpieczeństwo rowerzystów ma wpływ wiele czynników, począwszy od pory dnia i warunków pogodowych. Najważniejsze jest jednak zachowanie samych rowerzystów, przede wszystkim respektowanie obowiązujących zasad i przepisów ruchu drogowego oraz umiejętność przewidywania niebezpiecznych sytuacji. Równie istotne jest oczywiście zachowanie innych uczestników ruchu wobec rowerzystów. Wszystkie te zachowania reguluje Ustawa z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym.

Korzystając z jednoślada, rowerzysta jest obowiązany:

- korzystać z drogi dla rowerów lub pasa ruchu dla rowerów, jeśli są one wyznaczone dla kierunku, w którym się porusza lub zamierza skręcić;
- zachować szczególną ostrożność i ustępować miejsca pieszym, gdy porusza się po drodze dla rowerów i pieszych.

Jeśli nie ma drogi przeznaczonej specjalnie dla rowerzystów lub nie można z niej korzystać, np. z powodu robót drogowych, wtedy kierujący rowerem powinien poruszać się poboczem, a jeżeli nie nadaje się ono do jazdy – jezdnią (możliwie blisko prawej krawędzi).

Przepisy zabraniają ruchu rowerów po drogach ekspresowych i autostradach. Wyjątkiem, kiedy rowerzysta może korzystać z chodnika lub drogi dla pieszych, jest sytuacja, gdy:

- opiekuje się osobą w wieku do 10 lat kierującą rowerem;
- szerokość chodnika wzdłuż drogi, po której ruch pojazdów jest dozwolony z prędkością większą niż 50 km/h, wynosi co najmniej 2 metry i brakuje wydzielo-

UNSPASH

nej drogi dla rowerów oraz pasa ruchu dla rowerów;

- warunki pogodowe zagrażają bezpieczeństwu rowerzysty na jezdni (śnieg, silny wiatr, ulewa, gołoledź czy gęsta mgła).

Kierujący rowerem, korzystając z chodnika lub drogi dla pieszych, jest obowiązany jechać powoli, zachować szczególną ostrożność i ustępować miejsca pieszym.

W przypadku poruszania się z dzieckiem na rowerze po drodze warto pamiętać, że:

- dzieci poniżej 10-tego roku życia mogą poruszać się na rowerze jedynie pod opieką osoby dorosłej;

■ dziecko w wieku do 7 lat może być przewożone na rowerze, pod warunkiem, że jest ono umieszczone na dodatkowym siodelku zapewniającym bezpieczną jazdę. Dozwolone jest przewożenie dziecka w przyczepie rowerowej;

- przewozić dziecko na rowerze lub w przyczepie rowerowej może tylko osoba, która ukończyła 17 lat.

Każdorazowo, zbliżając się do przejścia dla pieszych, rowerzysta jest obowiązany zachować szczególną ostrożność i ustąpić pierwszeństwa pieszemu znajdującemu się na przejściu. Nie można też przez przejście dla pieszych przejeżdżać – rower należy przeprowadzić. Podobnie jak inni kierujący, rowerzysta ma zakaz:

- wyprzedzania pojazdu na przejściu dla pieszych i bezpośrednio przed nim, z wyjątkiem przejścia, na którym ruch jest kierowany;
- omijania pojazdu, który jechał w tym samym kierunku, lecz zatrzymał się w celu ustąpienia pierwszeństwa pieszemu.

Rowerzysta obowiązany jest przestrzegać następujących zakazów:

- jazdy po jezdni obok innego uczestnika ruchu (dopuszcza się wyjątkowo jazdę po jezdni kierującego rowerem obok innego roweru lub motoroweru, jeżeli nie utrudnia to poruszania się innym uczestnikom ruchu albo w inny sposób nie zagraża bezpieczeństwu ruchu drogowego);

- zaczepiania się o inne pojazdy;
- jazdy bez trzymania co najmniej jednej ręki na kierownicy oraz nóg na pedałach;
- kierowania rowerem w stanie nietrzeźwości, w stanie po użyciu alkoholu lub środka działającego podobnie do alkoholu;
- korzystania podczas jazdy z telefonu wymagającego trzymania słuchawki lub mikrofonu w rękę. ●

BSK/MAT. PRAS.

Na bezpieczeństwo rowerzystów ma wpływ wiele czynników. Najważniejsze jest jednak zachowanie samych rowerzystów, respektowanie obowiązujących zasad i przepisów ruchu drogowego oraz umiejętność przewidywania niebezpiecznych sytuacji.

Jak zapobiec kradzieży roweru?

Przechytrzyć złodzieja

Sezon rowerowy w pełni. Sprzęt przygotowany, pogoda sprzyja. Warto jednak pamiętać, że o nasz środek lokomocji – czy też sprzęt do uprawiania jednej z najpopularniejszych form aktywnego wypoczynku – musimy odpowiednio zadbać.

– Wiele osób od początku wiosny do późnej jesieni korzysta z roweru. Jest to okres, w którym najczęściej dochodzi też do kradzieży jednośladów, często bardzo kosztownych. Jak co roku apelujemy o ich właściwe zabezpieczenie. Zwracamy też uwagę na to, co można zrobić, ażeby złodziejowi utrudnić kradzież roweru – podkreśla asp. Krzysztof Pawlik z Komendy Powiatowej Policji w Cieszynie, dodając – Poza podstawowymi środkami bezpieczeństwa, w pierwszej kolejności warto skorzystać z zaproszenia Straży Miejskiej w Cieszynie i oznakować rower syntetycznym DNA. Jest to swoista „rejestracja roweru”, dzięki której w razie kradzieży służbom łatwiej jest zidentyfikować jednoślad i przekazać go właścicielowi.

A jak właściwie oznakować rower? Straż Miejska w Cieszynie jak co roku prowadzi akcję znakowania rowerów metodą syntetycznego DNA. Ze względu na ograniczenia związane z epidemią wywołaną zakażeniami wirusem SARS-CoV-2, nie są to jednak tradycyjne działania, które polegały, tak jak w latach ubiegłych, na spotkaniach z rowerzystami np. na cieszyńskim Rynku. W czasie pandemii znakowanie rowerów odbywa się na terenie komendy SM przy ul. Limanowskiego 7, w specjalnie przygotowanym do tego miejscu. Aby oznakować swój rower, należy w pierwszej kolejności zadzwonić do dyżurnego komendy i ustalić dogodny dla obu stron termin. Oprócz wskazanych niżej wymagań, właściciel roweru musi posiadać maseczkę lub materiał zasłaniający usta i nos oraz rękawiczki jednorazowe. Rower przeznaczony do oznakowania musi być czysty.

Jakie są wymagania? Po pierwsze: ukończone 18 lat i zamieszkanie na terenie powiatu cieszyńskiego (dokument potwierdzający tożsamość), po drugie: faktura/rachunek za zakup roweru lub oświadczenie informujące, że jest się właścicielem roweru. Potrzebna będzie również zgoda na oznakowanie roweru i przetwarzanie danych osobowych. Rower powinien być oczywiście przepisowo wyposażony:

- z przodu – co najmniej jedno światło pozycyjne barwy białej lub żółtej selektywnej,

- z tyłu – co najmniej jedno światło odblaskowe barwy czerwonej o kształcie innym niż trójkąt oraz co najmniej jedno światło pozycyjne barwy czerwonej,
- co najmniej jeden sprawnie działający hamulec,
- dzwonek lub inny sygnał ostrzegawczy o nieprzeźliwym dźwięku.

Pamiętajmy, że choć wszystkie te zasady nie dadzą nam gwarancji, iż nasz sprzęt będzie bezpieczny, znacznie minimalizujemy ryzyko kradzieży. Oznakowany rower łatwiej będzie też zidentyfikować w przypadku kontroli lub odnalezienia.

A jakie zasady pomogą nam lepiej zadbać o bezpieczeństwo naszego jednośladu? Pamiętajmy, żeby:

- zostawiać rower w widocznym miejscu – jednoślad pozostawiony w takim miejscu nie będzie „łatwym łupem” dla złodzieja, ponadto w przypadku kradzieży prawdopodobieństwo, że ktoś zapamięta sprawcę, jest znacznie większe;
- stosować zabezpieczenia – należy stosować tzw. zapięcia do rowerów bez

względu na czas, na jaki pozostawiany jest rower. Nawet najprostsze zabezpieczenie wydłuża czas, jaki złodziej musi poświęcić na kradzież. Dzięki temu wzrasta prawdopodobieństwo zauważenia go przez inne osoby. Zawsze przypinaj rower do osadzonego w gruncie, nieruchomego obiektu, np. stojaka przytwierdzonego do ziemi;

- zachować kartę gwarancyjną lub spisać numer ramy – każdy rower posiada swój numer fabryczny ramy. W przypadku kradzieży jednośladu numer ten wprowadzany jest do systemu informacyjnego. W razie odnalezienia lub kontroli takiego roweru w dowolnym miejscu na terenie kraju możliwe jest natychmiastowe ustalenie jego właściciela i odzyskanie pojazdu;
- sfotografować rower – w przypadku kradzieży zdjęcia przekaz policji. Rozpowszechnienie informacji w Internecie również zwiększa szanse na odnalezienie roweru. ●

Znalezione – nie kradzione?

Pamiętajmy, że żadna rzecz, której nie jesteśmy właścicielami, nie jest nasza. Policja przypomina o obowiązkach, które ciążyą na każdym, kto znajdzie cudzą własność.

W sytuacji, gdy znajdujemy jakikolwiek przedmiot, który został utracony przez inną osobę, jesteśmy zobowiązani podjąć starania w celu ustalenia właściciela rzeczy lub go oddać do biura rzeczy znalezionych. Wyjątkiem mogą być sytuacje, w których, na podstawie miejsca i okoliczności znalezienia, można domniemywać, że właściciel wyzbył się prawa własności, np. gdy rzecz leży w śmietniku – wyjaśnia asp. Krzysztof Pawlik oficer prasowy Komendy Powiatowej Policji w Cieszynie, dodając – W innych przypadkach znaleziony przedmiot należy oddać w urzędzie albo na policji. Przysłówie mówi, że „znalezione nie kradzione”, jednakże w tym wypadku dodać należy jeszcze jedno „ale przywłaszczone”. W takim przypadku „znalazca”, pozostawiając sobie znaleziony przedmiot, dopuszcza się przestępstwa lub wykroczenia.

Gdzie więc przebiega granica? Jeżeli wartość przywłaszczonej rzeczy nie przekracza 1/4 minimalnego wynagrodzenia, sprawca odpowiada za wykroczenie. W obu jednak przypadkach o winie i karze decyduje sąd.

W polskim ustawodawstwie to, co należy zrobić ze znalezioną rzeczą, regulują przepisy najważniejszych ustaw. I tak art. 183.§ 1 Kodeksu cywilnego mówi, że

UNSPASH

„Kto znalazł rzecz zgubioną, powinien niezwłocznie zawiadomić o tym osobę uprawnioną do odbioru rzeczy. Jeżeli znalazca nie wie, kto jest uprawniony do odbioru rzeczy albo jeżeli nie zna miejsca zamieszkania osoby uprawnionej, powinien niezwłocznie zawiadomić o znalezieniu właściwy organ państwowy”. „§ 2. Przepisy o rzeczach znalezionych stosuje się odpowiednio do rzeczy porzuconych bez zamiaru wyzbycia się własności, jak również do zwierząt, które zabłąkały się lub uciekły”.

Mówi o tym również Kodeks karny oraz kodeks wykroczeń. – Kto kradnie lub przywłaszcza sobie cudzą rzecz ruchomą, jeżeli jej wartość nie przekracza 500 złotych, podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny. W razie popełnienia wspomnianego wykroczenia można orzec obowiązek zapłaty równowartości ukradzonego lub przywłaszczonego mienia, jeżeli szkoda nie została naprawiona – przypomina Policja. ♦

BSK

TRWAJĄCE KONSULTACJE SPOŁECZNE Z MIESZKAŃCAMI CIESZYNA

1. W sprawie ustalenia stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w przypadku nieruchomości niezamieszkałych, na których powstają odpady komunalne (do 25 maja br.) – Zarządzenie Nr 0050.200.2020.

2. W sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia stawki takiej opłaty (do 25 maja br.) – Zarządzenie Nr 0050.198.2020.

Wszystkie informacje na temat powyższych konsultacji umieszczone zostały:

- a) na stronie internetowej Cieszyna, w zakładce: Aktualności,
- b) na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Cieszynie, w zakładce: Aktualności,
- c) na stronie BIP Urzędu Miejskiego w Cieszynie, w zakładce: Tablica ogłoszeń.

SKŁADANIE WNIOSKÓW DO PROJEKTU BUDŻETU NA 2021 ROK

W związku z rozpoczęciem prac związanych z opracowaniem projektu budżetu na 2021 rok zapraszamy do czynnego udziału radnych oraz jednostki organizacyjne Gminy w tworzeniu projektu budżetu.

Organizacje społeczne, polityczne oraz mieszkańcy Gminy mogą składać wnioski **do 31 sierpnia 2020 roku**.

Podmioty niezaliczone do sektora finansów publicznych, dla

których nie mają zastosowania przepisy ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie **do 15 października 2020 roku** (wnioski składamy na formularzu będącym załącznikiem do Uchwały nr V/29/11 Rady Miejskiej Cieszyna).

Informuję, że złożone wnioski stanowią materiały pomocnicze do opracowania projektu budżetu.

Wnioski można składać poprzez umieszczenie w urnie znajdującej się przed drzwiami wejściowymi do Ratusza, przesyłając elektronicznie na adres umcieszyn@finn.pl lub listownie na adres:

Urząd Miejski w Cieszynie
Rynek 1
43-400 Cieszyn

OPLATA ZA KORZYSTANIE Z ZEZWOLEŃ NA SPRZEDAŻ NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH

Przypominamy przedsiębiorcom, którzy prowadzą sprzedaż napojów alkoholowych, że **z dniem 31 maja 2020 roku mija termin uiszczenia drugiej raty opłaty za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w 2020 roku**. Wprowadzone na terenie Rzeczypospolitej Polskiej uregulowania prawne dotyczące stanu epidemii nie wprowadziły zmian w zakresie opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

Dodatkowych informacji udziela Wydział Spraw Obywatelskich i Działalności Gospodarczej Urzędu Miejskiego w Cieszynie pod numerem telefonu 33 479 43 84.

WAŻNE INSTYTUCJE / WIADOMOŚCI

● Cieszyńskie Centrum Informacji

Rynek 1, tel. 33 479 42 48,
mci@um.cieszyn.pl, api@olza.pl,
www.cieszyn.pl,
www.olza.pl

● Miejskie Centrum Zarządzania Kryzysowego

ul. Kochanowskiego 14, tel. 33 47 94 367-70,
tel. alarmowy: 33 47 94 366, gcr@um.cieszyn.pl.
Po godzinach pracy dyżur pełni Straż Miejska.

● Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

ul. Skrajna 5, tel. 33 479 49 00,
www.mops.cieszyn.pl

● Punkt konsultacyjno-informacyjny dla osób nadużywających środków psychoaktywnych oraz ich rodzin

ul. Skrajna 5, pok. 11, tel. 33 479 49 31

● Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Punkt Konsultacyjno-Informacyjny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

ul. Skrajna 5, pok. 5, tel. 33 479 49 18, 33 479 49 19

● Powiatowy Ośrodek wsparcia dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie (Hostel)

ul. Mała Łąka 17a, całodobowy telefon: 33 851 29 29

● Punkt Interwencji Kryzysowej

ul. ks. Janusza 3, tel. 33 479 53 54 (pon-pt, 8.00-16.00), w pozostałych dniach i godz. 33 851 29 29

● Hospicjum Domowe

ul. Wąska 2, tel. 691 771 892

● GRUPA AA

Cieszyn, ul. Ks. Janusza 3, tel. 33 479 53 54
Grupa „DROMADER” – spotkania w każdą niedzielę o godz. 17.00. Grupa „NOWA PERSPEKTYWA” – spotkania w każdą środę o godz. 19:00

● Klub Abstynenta „Familia”

ul. Błogocka 30a, tel. trzeźwości: 33 852 40 00
pon., czw., pt. 16.00–20.00 i wt., śr. 11.00–15.00

● Punkt ds. narkomanii

ul. ks. Janusza 3, tel. 33 479 54 55, czynny w środy w godz. 13:00-17:00. w piątki w godz. 11:00-15:00

● Centrum Profilaktyki Edukacji i Terapii „Kontakt”

ul. ks. Janusza 3, tel. 33 479 54 55,
www.byczrazem.com

● Miejski Zarząd Dróg

ul. Liburnia 4, tel. 33 858 28 90,
www.mzd.cieszyn.pl

● Pogotowia

Energetyczne: tel. 991,
Gazowe: tel. 992,
Ciepłownicze: tel. 993,
Wodociągowe: tel. 994,
Ratunkowe: tel. 999,
Policja: tel. 997,
Straż Pożarna: tel. 998,
Europejski Numer Alarmowy: tel. 112

● Starostwo Powiatowe

ul. Bobrecka 29, Szeroka 13,
tel. 33 477 71 44, www.powiat.cieszyn.pl

● Straż Miejska

ul. Limanowskiego 7,
tel. 986, 33 857 94 00,
www.sm.cieszyn.pl

● Szpital Śląski

ul. Bielska 4, tel. 33 852 05 11,
www.szpitalslaski.pl

● Urząd Miejski

Rynek 1, tel. 33 479 42 00, www.um.cieszyn.pl

● Samodzielne stanowisko ds. osób starszych, niepełnosprawnych i organizacji pozarządowych

Maria Sobiecka, tel. 33 4794 221,
Urząd Miejski w Cieszynie, Rynek 1

● Zakład Budynków Miejskich sp. z o.o.

ul. Liburnia 2a, tel. 33 852 25 60,
www.zbm.cieszyn.pl

● Zakład Gospodarki Komunalnej sp. z o.o.

ul. Słowicza 59, tel. 33 479 41 00, zgk.cieszyn.pl

● Dyżury aptek

Farmarosa ul. Bobrecka 27 tel. 33 858 27 65

POLUB CIESZYN NA FACEBOOKU

Oficjalna strona Urzędu Miejskiego, informacje urzędowe: www.facebook.com/UMCieszyn.
Oficjalna strona miasta, zapowiedzi imprez kulturalnych i sportowych: www.facebook.com/CieszynRobiWrazenie.

INFORMACJA SMS

Chcesz otrzymywać ważne informacje z miasta bezpośrednio na swój telefon? Zarejestruj się w Miejskim Systemie SMS-owym i otrzymuj powiadomienia SMS o wydarzeniach kulturalnych i sportowych, a także ostrzeżenia i komunikaty. Wejdź na stronę www.cieszyn.pl i podaj swój numer telefonu.

WIADOMOŚCI RATUSZOWE

Informator Urzędu Miejskiego w Cieszynie

Bezpłatny Informator Urzędu Miejskiego w Cieszynie, ISSN: 1234-1746, Nakład: 6.000 szt
Wydawca: Urząd Miejski w Cieszynie
Ratusz, Rynek 1, 43-400 Cieszyn, tel. 33 479 42 00,
e-mail: wr@um.cieszyn.pl, www.cieszyn.pl

Zespół redakcyjny: Anna Żertka-Bednarek, Barbara Stelmach-Kubaszczyk, Łukasz Kazimierowicz

Redaktor naczelna: Anna Żertka-Bednarek

Projekt layoutu: Andrzej Pasierbski

Druk: Drukarnia „Kolumb”, ul. Kaliny 7,
41-506 Chorzów

ZWIERZAKI DO ADOPCJI

Pod opieką Fundacji „Lepszy Świat” znajduje się dużo psów i kotów, które czekają na nowy, kochający dom.

FUNDACJA „LEPSZY ŚWIAT”

BÓJKA ma niespełna rok. Wraz ze swoimi siostrami została znaleziona przez naszą panią weterynarz w Istebnej. Ta czarna agentka nie bez powodu ma takie imię. Wszędzie jej pełno, uwielbia zabawy z innymi kotami. Początkowo jej stosunek do człowieka nie był dobry, bała się każdego ruchu, zbliżenia. Syczała, mając nadzieję, że „człowiek intruz” zostanie odstrąszony. Teraz jest już lepiej, nie syczy, chociaż nadal pozostaje czujna i zachowuje dystans, jednak na widok zabawki zawsze chętnie przybiegnie. Potrzebny jej człowiek, który stopniowo, małymi krokami, będzie ją oswajał i przekona ją, jakie głaskanie może być cudowne. Bójka jest wysterylizowana i posiada chip. Kontakt w sprawie adopcji lub domu tymczasowego: Sabina: 881 798 630, Marta: 605 118 117.

FUNDACJA „LEPSZY ŚWIAT”

DAKOTA trafiła pod opiekę Fundacji w kwietniu 2020 roku razem z dwójką swoich dzieci. Jest nieco zestresowana nową sytuacją, ale pobyt w naszym domu tymczasowym bardzo dobrze na nią wpływa. Dakota ma około 4 lata. Bardzo ładnie chodzi na smyczy, jednak na spacerach źle reaguje na inne psy. Być może to chwilowa sytuacja związana z tym, że niedawno urodziła. Ale nie wiemy tak naprawdę, przez co przeszła i jak dokładnie przebiegnie proces jej osuwania. Z pewnością sunia musi trafić w ręce osoby, która podojdzie do niej z cierpliwością i wyrozumiałością. Kontakt w sprawie adopcji lub domu tymczasowego: Kasia, tel. 782 717 771, Marta, tel. 605 118 117.

Dokończenie ze str. 17 >>

MENNICZA 1

Pamiętkę z okresu międzywojennego zachowała dawna siedziba miejskiego banku, mieszcząca się na rogu Rynku i ul. Mennicznej: drzwi od tej ostatniej zdobi stanowczo młodszą od nich samych krata z monogramem KO, przywołująca Komunalną Kasę Oszczędnościową okresu II RP.

MENNICZA 28

Jedna ze starszych krat o klasycznej symetrii zdobi wejście do kamienicy Fritza Fuldy. Stolarce drzewiowej z roku 1876 towarzyszy kompozycja z lanego żelaza, której środek stanowi antyetyczny układ dwóch liter F w okrągłym obramieniu. To tu wprowadził się młody budowniczy, który się w Cieszynie „przyżenił” i założył firmę budowlaną. W ciągu kilku dekad rodzinna firma Fuldów stała się bodajże największą firmą o tym profilu, dysponując przy tym talentami wielu architektów zatrudnionych w jej biurze oraz pełnym wachlarzem własnych materiałów – począwszy od kamieniołomów, poprzez cegielnię, kończąc na tartaku, stolarni i cementowni. Zważywszy liczne realizacje zlecane przez arcyksiężącą hutę w Trzyńcu, to tam zapewne odlane zostały antyetyczne litery F.

GŁĘBOKA 15

Kierujemy się w stronę Domu Niemieckiego – dawnej siedziby niemieckich stowarzyszeń i organizacji. Najbardziej zasłynął on ze spotykającego się w jego murach paramasońskiego stowarzyszenia o nazwie Schlaraffia Teschenia. W marcu 1918 r. kamienicę tę kupił Centralny Bank Niemieckich Kas Oszczędności, który polecił firmie Eugena Fuldy adaptację i remont pomieszczeń. I najpewniej jeszcze z końca roku 1918 pochodzi tajemnicza nieco krata w drzwiach dzisiejszej biblioteki miejskiej. Zdobiona motywami geometrycznymi zawiera monogram złożony z czterech liter o kroju szwabachy, skomponowanych w dwóch rzędach: CB-DS – Centralbank der Deutschen Sparkassen. Ten niemiecki bank zaraz po podziale miasta w roku 1920 przeniósł się na lewy brzeg Olzy.

GŁĘBOKA 26 I 28

Kamienica nr 26 należała do rodziny Scholtisów. Jej budowa, jak to często bywało – na miejscu wcześniejszego domu, miała miejsce w roku 1896. Właścicielem była wówczas Julie Scholtis, tytułowana oficjalnie jako „hausbesitzerswitwe”, czyli wdowa po właścicielu kamienicy, gdyż wersja „hausbesitzerin”, tj. właścicielka, musi się dopiero wyemancypować... Kartusz

ul. Sienkiewicza 6

umieszczony nad wejściem zdobi neutralna, pojedyncza litera S, będąca częścią wyjątkowo bogatej supraporty. Na fasadzie sąsiedniej kamienicy (nr 28) kartusz z monogramem wiązany JK – Johann Kruss, umieszczony został o wiele wyżej, bo na osi fasady ponad oknem trzeciej kondygnacji, w przestrzeni czarująco zwanej w niektórych językach suprafenestrą.

GŁĘBOKA 44 I 57

Na rogu ul. Głębokiej i Mennicznej stoi potężna wielkomijska kamienica będąca wynikiem przebudowy na przełomie XIX i XX w. Zlecił ją jej ówczesny właściciel, Wilhelm Berger, szewc. Została po nim urokliwa krata z inicjałami W i B w drzwiach od ul. Mennicznej. Zaś pod nr 57 przetrwała elegancka krata z początku XX w. z inicjałami MM – to Max Mandl, cieszyński kupiec i kamienicznik wyznania mojżeszowego.

PRZYKŁADY INNE

Na koniec tego „monogramowego” spaceru, ograniczonego dziś do prawego brzegu Olzy, wzmianka o pięciu przykładach specjalnych. Nieliczne monogramy polskie w międzywojniu zasila krata z inicjałami A i W w drzwiach domu na ul. Liburnia 2, ufundowana przez jego nowego wówczas właściciela, Alojzego Węgłorza.

Specyficznym wykorzystaniem własnego inicjału jest motyw stylizowanej litery W, którego można się dopatrywać w realizacjach najsłynniejszego cieszyńskiego architekta okresu międzywojennego, Alfreda Wiedermanna. Przykładem niech będzie willa z roku 1926 na ul. Błogockiej 14, której parapety okienne wyposażone zostały w obramienia na donice z powtarzającym się motywem litery W.

Nieczytelnym już dla nas monogram powtórzony na dwóch skrzydłach bramy

cmentarza ewangelickiego przy ul. Bielskiej, założonego w roku 1887. Wbrew pozorom nie tworzą go litery C i E (hipotetyczny skrót nazwy Cmentarz Ewangelicki z okresu międzywojnia), ale oryginalne litery G oraz E, które odczytywać należy jako Evangelische Gemeinde (Zbór Ewangelicki).

Jednym z najmłodszych przykładów wykorzystania monogramu są tarcze przy mocowane do kraty bramy wjazdowej cieszyńskiego zamku, które pojawiły się tam po II wojnie światowej. Zdobia je w pionowym układzie litery M i C – Miasto Cieszyn.

Zaś najstarszym zachowanym cieszyńskim przykładem jest kuty monogram JP, zdobiący kratę w świetliku nad głównym wejściem do dawnej strzelnicy przy ul. J. Michejdy, wkomponowany wraz z datą 1836 w tarczę okoloną wicią roślinną. Monogram ten odnosi się do Jana Pażyckiego, dzięki któremu strzelnica została wówczas rozbudowana i przez kolejne niemal pół wieku służyła Cieszyńskiemu Towarzystwu Strzeleckiemu.

RARYTAS TRÓJJĘZYCZNY

Jednym z najciekawszych zabytków są pochodzące z roku 1906 monogramy cieszyńskiego sądu. Zobaczyć je można tylko w kratkach drzwi tylnej elewacji, naprzeciw wejścia do zakładu karnego. Kraty dwuskrzydłowych drzwi mieszczą dwa monogramy wiązane: KG – Kreisgericht oraz podwójny monogram SO/KS, który jest połączeniem nazwy tej instytucji w dwóch pozostałych językach krajowych (jak określano język polski i czeski na Śląsku Austriackim): Sąd Obwodowy / Krajský soud. Skądinąd wiadomo, że gmach cieszyńskiego sądu w czasach austriackich był jedyną instytucją w mieście, której nazwa na fasadzie budowli widniała w trzech językach! ◆

IRENA FRENCH

MUZEUM ŚLĄSKA CIESZYŃSKIEGO